

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

(2015 – 2019)

Ιούνιος 2019

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ Κ' ΕΥΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Turkish & Eurasian Studies Lab

Лаборатория Турецких и Евразийских исследований

Laboratoire d'études turques et eurasiatiques

مختبر الدراسات التركية و الأوروآسيوية

Forschungszentrum für türkische und eurasische Studien

Türk ve Avrasya Araştırmaları Laboratuvarı

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

2015 – 2019

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ Κ' ΕΥΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Turkish & Eurasian Studies Lab

Лаборатория Турецких и Евразийских исследований

Laboratoire d'études turques et eurasiatiques

مختبر الدراسات التركية و الأوروآسيوية

Forschungszentrum für türkische und eurasische Studien

Türk ve Avrasya Araştırmaları Laboratuvarı

Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών
«Έκθεση Πεπραγμένων 2015 – 2019»
Πειραιάς, 2019.

Όλα τα δικαιώματα μετάφρασης, αναπαραγωγής και προσαρμογής κατοχυρωμένα
για όλες τις χώρες του κόσμου.

Copyright © Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, 2019.

ISBN: 978-618-83164-7-8

ISBN: 978-618-83164-8-5 (E-Book - PDF)

Σύνταξη - Επιμέλεια

Σταύρος Δελαβίνιας, Νικόλαος Ραπτόπουλος

Συντονίστρια Εργαστηρίου

Χριστίνα Κουμπάρου

Ακαδημαϊκή Διεύθυνση

Δρ. Νικόλαος Ραπτόπουλος, Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής

Copyright © Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, 2019.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών

Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

Σχολή Οικονομικών, Επιχειρηματικών και Διεθνών Σπουδών

Ανδρούτσου 150, Τ.Κ. 185 34, Πειραιάς

E-mail: etem.des@gmail.com, etem@unipi.gr

<http://etem.unipi.gr/>

Πίνακας Περιεχομένων

Εισαγωγικό Σημείωμα	σελ. 1
1. Παρουσίαση Εργαστηρίου	σελ. 5
1.1. Σκοπός	σελ. 5
1.2. Ερευνητικές Ομάδες	σελ. 5
1.2.1. Ομάδα Έρευνας Τουρκίας	σελ. 6
1.2.2. Ομάδα Έρευνας Καυκάσου	σελ. 6
1.2.3. Ομάδα Έρευνας Κεντρικής Ασίας και Ρωσίας	σελ. 7
1.3. Ερευνητικοί άξονες	σελ. 7
1.4. Συνεργάτες του Εργαστηρίου	σελ. 8
2. Ερευνητικές Δράσεις	σελ. 10
2.1. Επιστημονικές Εκδηλώσεις	σελ. 10
2.1.1. 1 ^η Επιστημονική Ημερίδα (2016)	σελ. 11
2.1.2. 2 ^η Επιστημονική Ημερίδα (2017)	σελ. 11
2.1.3. Επιστημονικό Συνέδριο (2018)	σελ. 12
2.1.4. Επιστημονικό Συνέδριο (2019)	σελ. 13
2.2. Εκδόσεις του Εργαστηρίου	σελ. 14
2.2.1. Τετράδια	σελ. 14
2.2.2. Επετηρίδα (Yearbook)	σελ. 15
2.2.3. Ενημερωτικά Σημειώματα	σελ. 15
2.2.4. Χρονικά Τουρκίας	σελ. 15
2.2.5. ‘Who’s Who?’ Τουρκίας	σελ. 16
2.2.6. Ενημερωτικά Δελτία	σελ. 17
2.3. Δημοσιεύσεις και Εισηγήσεις	σελ. 17
2.3.1. Τύπος, Ελευθερία του Λόγου και της Έκφρασης	σελ. 17
2.3.2. Εξωτερική Πολιτική και Ασφάλεια	σελ. 18
2.3.3. Οικονομικές Σχέσεις	σελ. 27
2.3.4. Ενέργεια και Ανάπτυξη	σελ. 29
2.3.5. Διαπολιτισμικές Σχέσεις: Ισλάμ – Δύση	σελ. 32
2.3.6. Πολιτικά Κόμματα και Εκλογές	σελ. 33
2.3.7. Μειονότητες και Μετανάστευση	σελ. 36
2.4. Παρουσία στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	σελ. 37
3. Συμβολή προσκεκλημένων ομιλητών και συντονιστών	σελ. 37
4. Εκπαιδευτικές και Επιμορφωτικές Δράσεις	σελ. 39
5. Σχέδια για το μέλλον	σελ. 39

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. Απόψεις για τη δράση και τη λειτουργία του Ε.Τ.Ε.Μ.	σελ. 41
--	---------

A.1. Απόψεις πρώην μελών των Ομάδων Έρευνας του Εργαστηρίου που ακολούθησαν Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ελλάδα ή το Εξωτερικό, για τη δράση του Ε.Τ.Ε.Μ..	σελ. 42
A.2. Κρίσεις και απόψεις συνεργατών του Εργαστηρίου για τη δράση του Ε.Τ.Ε.Μ..	σελ. 48
A.3. Κρίσεις και απόψεις έγκριτων δημοσιογράφων για τη δράση του Ε.Τ.Ε.Μ..	σελ. 52
B. Το Ε.Τ.Ε.Μ. μέσω των αριθμών	σελ. 55

Εισαγωγικό Σημείωμα

Η παρούσα έκθεση πεπραγμένων αποσκοπεί στη συνοπτική παρουσίαση της λειτουργίας και των δραστηριοτήτων του *Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών* (Ε.Τ.Ε.Μ.) του *Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών* (Δ.Ε.Σ.) του *Πανεπιστημίου Πειραιώς* (Πα.Πει.) από την ημερομηνία της ιδρύσεώς του έως σήμερα (2015 – 2019).

Το Φ.Ε.Κ. ίδρυσης 410 της 24ης Μαρτίου του 2015, τεύχος Β, στη σελίδα 5156 αναφέρει χαρακτηριστικά: «*Ιδρύεται στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, Εργαστήριο «Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών», το οποίο δραστηριοποιείται στη διεξαγωγή ερευνητικού έργου σε θέματα που σχετίζονται άμεσα και έμμεσα με το γνωστικό αντικείμενο που περιγράφει ο τίτλος του.»*

Οι ανακατατάξεις στην εσωτερική πολιτική σκηνή της Τουρκίας, οι οποίες οδήγησαν σε ποιοτικές αλλαγές στην περιφερειακή στρατηγική της αρχής γενομένης από την αναρρίχηση του ισλαμικού χαρακτήρος Κόμματος «Δικαιοσύνη και Ανάπτυξη» (Adalet ve Kalkinma Partisi ή ΑΚ Parti – Κ.Δ.Α.) στην εξουσία το 2002, σε συνδυασμό με το ασταθές και μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον –ως προϊόν και των εξελίξεων στον ευρασιατικό χώρο– συνιστούν επιτακτική την ανάγκη συστηματικής μελέτης τόσο της εν λόγω χώρας όσο και της ευρύτερης γεωγραφικής ενότητας της Ευρασίας. Η σύσταση του Ε.Τ.Ε.Μ. φιλοδοξούσε να ανταποκριθεί στην αδήριτη αυτή ανάγκη και στο ειδικό ενδιαφέρον της χώρας μας για πληρέστερη επιστημονική μελέτη και κατανόηση των σύνθετων πολιτικών μηχανισμών και διεργασιών που λαμβάνουν χώρα στη γείτονα, καθώς και την περιοχή στρατηγικής σημασίας που εκτείνεται πέραν αυτής, στον ευρύτερο χώρο της Ευρασίας (Καύκασο, Ρωσία, Κεντρική Ασία, Μέση Ανατολή, Κίνα).

Η ίδρυση του Εργαστηρίου στο πλαίσιο της λειτουργίας και των δράσεων του Τμήματος Δ.Ε.Σ. του Πα.Πει., αποτέλεσε ένα εύφορο πλαίσιο για την καλλιέργεια και ανάπτυξη της επιστημονικής μελέτης της Τουρκίας και της Ευρασίας από τη σκοπιά κυρίως των διεθνών σχέσεων, της στρατηγικής και των διεθνών οικονομικών σχέσεων. Η μικρή εμπειρία του γράφοντος από την *Ομάδα Έρευνας Μέσης Ανατολής*, η οποία είχε ιδρυθεί στο πλαίσιο του *Εργαστηρίου Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης* του Τμήματος Δ.Ε.Σ. του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, υπήρξε καθοριστική στη σύσταση της *Ομάδας Έρευνας Τουρκίας* λίγο μετά την ένταξή του στο δυναμικό του Τμήματος Δ.Ε.Σ. του Πα.Πει. το 2013. Η νέα

αυτή Ομάδα αποτέλεσε και την βάση για την ίδρυση του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών λίγο αργότερα, τον Μάρτιο του 2015.

Όσον αφορά τη φιλοσοφία και τον τρόπο λειτουργίας του Εργαστηρίου αυτό ακολουθεί τα πρότυπα της διεθνούς πρακτικής και όμοιους θεσμούς της Εσπερίας, όπου στο επίκεντρο βρίσκεται ο φοιτητής, η ερευνητική διαδικασία και η γνώση. Το Εργαστήριο αποτελεί το χώρο στον οποίο η παρατήρηση και η μελέτη, σε συνδυασμό με τη θεωρία και την πράξη συνέρχονται, συνέχονται και μέσω της επιστημονικής έρευνας παράγουν γνώση. Για το σκοπό αυτό το Εργαστήριο διοργανώνει σεμινάρια για τους δόκιμους ερευνητές του, γύρω από ζητήματα θεωρίας και μεθοδολογίας των διεθνών σχέσεων, τακτικές συναντήσεις για την εξέταση των σύγχρονων διεθνών και περιφερειακών ζητημάτων, αλλά και συζητήσεις περί βιβλιογραφικής έρευνας και επισκόπησης. Επίσης συνεργάζεται με τον *Όμιλο Κινηματογράφου* του Τμήματος Δ.Ε.Σ. για την προβολή έργων που σχετίζονται με το αντικείμενο μελέτης και τους ερευνητικούς άξονες του Εργαστηρίου και τη συζήτηση γύρω από αυτά, κάτι που θα μπορούσε να αντικαταστήσει –σε κάποιο βαθμό– τα πρότυπα και την παραγόμενη αντίληψη που παρέχει η βιωματική γνώση για τα κράτη και τους λαούς των περιοχών επιστημονικού ενδιαφέροντός του Ε.Τ.Ε.Μ..

Έμφαση δίνεται, πέραν της θεωρίας, στη συστηματική ενασχόληση με το αντικείμενο, μέσω της πράξης και της προσαρμογής της ερευνητικής διαδικασίας σύμφωνα με το στάδιο της προόδου των δοκιμών ερευνητών. Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας οι μούμενοι στα μέσα και τις τεχνικές της έρευνας αυτοί φοιτητές, μέσα από την μελέτη του αντικειμένου τους, επιχειρούν να ερμηνεύσουν σύγχρονα διεθνή φαινόμενα. Η εν λόγω διαδικασία έχει χαρακτήρα διαβαθμισμένης δυσκολίας. Ξεκινούν με τη σύνταξη ενημερωτικών σημειωμάτων και συνεχίζουν με επίκαιρες αναλύσεις για τα *Τετράδια* του Εργαστηρίου και εισηγήσεις σε επιστημονικές ημερίδες και συνέδρια. Έτσι, παρέχεται σε αυτούς η δυνατότητα να γίνουν κοινωνοί απόψεων, να εμπλουτίσουν δηλαδή, αφενός, τις γνώσεις τους μέσα από τις μελέτες ειδικών επιστημόνων αναγνωρισμένου κύρους, και αφετέρου, να μάθουν πώς να επικοινωνούν τα αποτελέσματα των ερευνών τους. Μεταξύ άλλων θετικών αποτελεσμάτων που δυνητικώς προκύπτουν από την παραπάνω διαδικασία είναι και αυτό της ακαδημαϊκής «ωρίμανσης» των εμπλεκομένων σε αυτή φοιτητών. Το Εργαστήριο έχει προβλέψει ακόμη τη δημιουργία απαραίτητων διαχειριστικών δομών, οι οποίες μεριμνούν τόσο για την ομαλή λειτουργία του και την προστασία δεδομένων, προκειμένου αυτό να μπορεί να ανταπεξέλθει στις ανάγκες της απαιτητικής και μεταβαλλόμενης αυτής εποχής που διανύουμε, όσο και για την ερευνητική υποστήριξη και την καθοδήγηση των νέων δόκιμων ερευνητών του από τους πιο έμπειρους, οι οποίοι έχουν διανύσει τη φάση αυτή και γνωρίζουν επαρκώς τις δυσκολίες της έρευνας στα θέματα Τουρκίας και Ευρασίας. Επιπροσθέτως δηλαδή, το εργαστήριο συμβάλλει στην καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας και γόνιμου επιστημονικού διαλόγου εντός αυτού, που σταδιακά ξεπερνά τα όρια και διαχέεται περαιτέρω στην κοινωνία.

Η ιδέα της ίδρυσης του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών έγινε δεκτή με ενθουσιασμό και έτυχε της υποστήριξης της

κοινότητάς μας κατά την κρίσιμη περίοδο της ενάρξεως του βίου του, δίχως την οποία δεν θα μπορούσε να αποκτήσει τη δυναμική και να πραγματοποιήσει την πρόοδο που έκτοτε παρατηρείται. Ωστόσο, κάθε εγχείρημα, αντιμετωπίζει και δυσχέρειες κατά την εξέλιξή του.

Η λόγω του περιορισμένου αριθμού διαθέσιμων χώρων στο Πανεπιστήμιό μας έλλειψη μιας αίθουσας μελέτης, η ύπαρξη της οποίας κρίνεται ως απολύτως απαραίτητη για την καλλιέργεια του πνεύματος συνεργασίας και εν τέλει τη διευκόλυνση της ερευνητικής διαδικασίας είναι ένα κώλυμα που ίσως λειτουργεί μερικώς περιοριστικά και θα μπορούσε να μειώνει την απόδοση του έργου των ερευνητών και των συνεργατών του.

Άλλο κρίσιμο θέμα είναι η απουσία χρηματοδότησης του Εργαστηρίου, το οποίο δεν έτυχε έως σήμερα τακτικής χορηγίας και ως εκ τούτου οι συμμετέχοντες σε αυτό συνεργάτες, δόκιμοι ερευνητές και φοιτητές του εισφέρουν στη λειτουργία του και στις δράσεις που αυτό αναπτύσσει αναργύρωσ και σε εθελοντική βάση. Μόνη εξαίρεση στο γεγονός αυτό απετέλεσε η υποστήριξη που δέχτηκε κατά τη διοργάνωση του Επιστημονικού Συνεδρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, τον Απρίλιο του 2018, όταν έτυχε της χορηγίας του *Κέντρου Ερευνών του Πανεπιστημίου Πειραιώς* (Κ.Ε.Π.Π.). Αξίζει ν' αναφερθεί ότι κατά τη διοργάνωση των συνεδρίων και ημερίδων το Εργαστήριο έτυχε των χορηγιών ιδιωτικών εταιριών σε υλικά μέσα για την κάλυψη των στοιχειωδών λειτουργικών αναγκών (χαρτικά και στυλό). Ευελπιστούμε ότι τέτοιου είδους δυσχέρειες θ' αντιμετωπισθούν στο άμεσο μέλλον με τη συμβολή του Τμήματος.

Παρά τις υλικοτεχνικές ελλείψεις (π.χ. ηλεκτρονικά μέσα για την καταγραφή απόψεων σε έρευνες πεδίου, δορυφορική συσκευή λήψης τηλεοπτικού σήματος με την αντίστοιχη οθόνη τηλεοράσεως, κ.λπ.) και την απουσία οικονομικής υποστήριξης, το Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών κατά τη διάρκεια των τεσσάρων χρόνων λειτουργίας του, φαίνεται ότι πέτυχε να ξεπεράσει τις όποιες οργανωτικές αδυναμίες και δυσκολίες, συμβάλλοντας στο μέτρο του δυνατού στην καλλιέργεια της επιστήμης που θεραπεύει και επιτυγχάνοντας τους στόχους που είχαν τεθεί κατά τη σύστασή του. Οι κρίσεις και οι απόψεις που εκφράζονται στο *Παράρτημα* της Έκθεσης για τη δράση και λειτουργία του Εργαστηρίου τεκμηριώνουν αυτό το συμπέρασμα.

Για τις ανάγκες της παρούσας Έκθεσης τρεις κατηγορίες ατόμων προσεκλήθησαν να καταθέσουν την άποψή τους, είτε για την εμπειρία που αποκόμισαν στο πλαίσιο του Εργαστηρίου, είτε για την εικόνα που διαμόρφωσαν για αυτό μέσα από τις εκδηλώσεις και τις δημοσιεύσεις του. Η πρώτη κατηγορία είναι οι άμεσοι παραλήπτες των καρπών της δράσης του, δηλαδή οι πρώην δόκιμοι ερευνητές του, οι οποίοι μετά την αποφοίτησή τους από το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, εξουκειωμένοι επαρκώς με την ερευνητική διαδικασία, ακολούθησαν προγράμματα Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών, είτε σε πανεπιστήμιο της χώρας μας είτε στην Εσπερία και συνεπώς έχουν τη δυνατότητα να κρίνουν και να αξιολογήσουν τόσο το πέρασμά τους από το Εργαστήριο όσο και την πορεία που αυτό έχει

διαγράψει μέσα σε αυτά τα τέσσερα χρόνια. Η δεύτερη κατηγορία αφορά τους Συνεργάτες του Εργαστηρίου. Πρόκειται για τους συνάδελφους Καθηγητές, οι οποίοι διαθέτουν τη γνώση και την εμπειρία από ανάλογα εγχειρήματα, στοιχεία που καθιστούν την άποψή τους βαρυσήμαντη. Στην τελευταία κατηγορία εντάσσονται έγκριτοι δημοσιογράφοι που ειδικεύονται σε θέματα Τουρκίας και Ευρασίας, οι οποίοι κατά το παρελθόν είτε συμμετείχαν ενεργά στις επιστημονικές εκδηλώσεις του Εργαστηρίου ως ομιλητές ή πρόεδροι συνεδρίων είτε έγιναν κοινωνοί των δημοσιεύσεων του Εργαστηρίου στον Τύπο και τον ιστότοπό του.

Ο αριθμός των προσκεκλημένων να καταθέσουν την άποψή τους θα μπορούσε να ήταν πολλαπλάσιος και ίσως και από διαφορετικούς κλάδους του δημόσιου βίου. Αρκεστήκαμε στο να παρουσιάσουμε τις απόψεις εκείνων που αποδεδειγμένα παρακολουθούσαν την πορεία των εργασιών του Εργαστηρίου μας και από τη θέση αυτή τους ευχαριστούμε δημοσίως για το ενδιαφέρον που επέδειξαν, τη στήριξη που παρείχαν στις εκδηλώσεις που διοργάνωσε το Εργαστήριο κατά το χρόνο της λειτουργίας του και την τιμή που περιεποίησαν στο Τμήμα μας με την παρουσία τους και τη συμμετοχή τους.

Στις σελίδες που ακολουθούν, ο αναγνώστης θα βρει συγκεντρωμένες όλες τις πληροφορίες σχετικά με τους επιδιωκόμενους στόχους του Εργαστηρίου, τους ερευνητικούς άξονες, τη διάρθρωση των ερευνητικών ομάδων, τους ακαδημαϊκούς συνεργάτες και τις επιστημονικές δράσεις. Στις τελευταίες συγκαταλέγονται οι επιστημονικές εκδηλώσεις του, δηλαδή οι ανοιχτές στο κοινό εκδηλώσεις (ημερίδες και συνέδρια), αλλά και οι επιστημονικές εκδόσεις του, όπως τα *Τετράδια*, στα οποία οι δόκιμοι ερευνητές του Εργαστηρίου συμμετέχουν με επίκαιρες αναλύσεις, καθώς και τα *Ενημερωτικά Σημειώματα*, οι *Επετηρίδες* (Yearbooks), τα *Who's Who?* και τα *Χρονικά*. Ο αναγνώστης θα βρει ακόμη το σύνολο των τίτλων των δημοσιεύσεων και εισηγήσεων που πραγματοποιήθηκαν από δόκιμους ερευνητές, συνεργάτες και προσκεκλημένους του Εργαστηρίου κατά θεματική ενότητα. Τέλος, θα βρει ορισμένα ποσοτικά στοιχεία σχετικά με τη δράση του, κάποιες σκέψεις για το μέλλον και το παράρτημα με τις απόψεις για τη λειτουργία και τη δράση του, οι οποίες, έως κάποιου βαθμού, έχουν και χαρακτήρα αυτοαξιολόγησης.

Τόσο προσβλέποντας στην ενεργό στήριξη για τη λειτουργία του Εργαστηρίου, όσο και αναμένοντας κάθε φορά την ουσιαστική βοήθεια του Τμήματος για την πραγματοποίηση των ανοικτών εκδηλώσεών μας, ευελπιστούμε ότι η δράση του θα συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια με την ίδια δυναμική και θ' αποδώσει ακόμη περισσότερους και καλύτερους καρπούς.

Δρ. Νικόλαος Ραπτόπουλος
Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής

1. Παρουσίαση Εργαστηρίου

1.1. Σκοπός

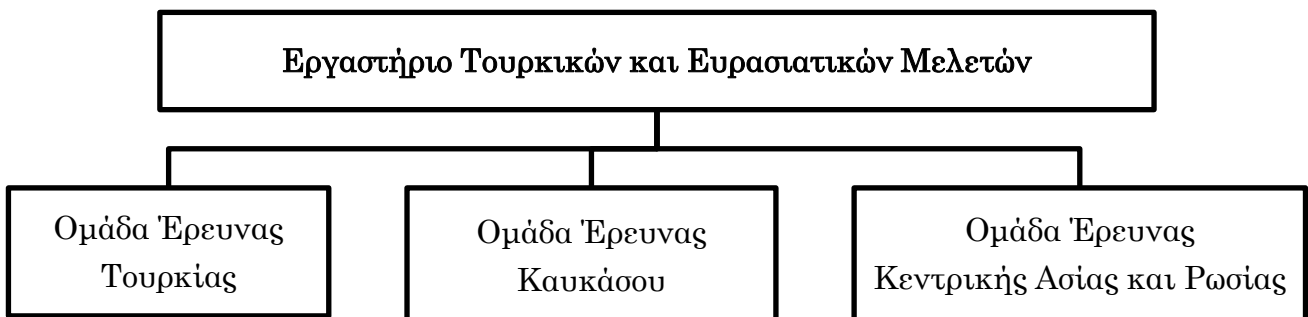
Σύμφωνα με το ιδρυτικό Φ.Ε.Κ. (Β' 410/24 Μαρτίου 2015) σκοπός του *Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών* (Ε.Τ.Ε.Μ.) είναι να αποτελέσει έναν επιστημονικό φορέα προαγωγής της έρευνας και επαγωγικά της ανάπτυξης της επιστημονικής γνώσης στον τομέα των Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, καθώς επίσης να καλύψει εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, αλλά και του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Το αντικείμενο του Ε.Τ.Ε.Μ. είναι η καλλιέργεια της επιστημονικής γνώσεως γύρω από θέματα Τουρκίας και ευρασιατικού χώρου με έμφαση στις αλληλεπιδράσεις των χωρών της περιοχής, βάσει των θεωριών και μεθόδων των Πολιτικών Επιστημών και ειδικότερα των Διεθνών Σχέσεων (Διεθνής Πολιτική, Στρατηγική, Ασφάλεια, Διεθνείς Θεσμοί και Διεθνής Πολιτική Οικονομία).

Το Ε.Τ.Ε.Μ. διαθέτει ομάδες έρευνας, οι οποίες συγκροτούνται από προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, προκειμένου να πετύχει τη συστηματική καταγραφή, μελέτη και ανάλυση των σύγχρονων πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων στην Τουρκία και τον ευρασιατικό χώρο. Οι εργασίες των ομάδων επιδιώκουν να συμβάλουν στην καλύτερη κατανόηση της τουρκικής και ευρασιατικής πραγματικότητας και την ανάπτυξη των ερευνών γύρω από αυτήν.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων τα μέλη των Ομάδων παρακολουθούν την επικαιρότητα υπό την επίβλεψη μελών Δ.Ε.Π., την καταγράφουν, τη συζητούν και την αναλύουν βάσει επιστημονικών μεθόδων και εργαλείων έρευνας που παρέχονται από τις πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές επιστήμες. Καρπός αυτών των εργασιών είναι μια σειρά από εκδοτικές προσπάθειες γύρω από επίκαιρα θέματα της Τουρκίας και της Ευρασίας.

1.2. Ερευνητικές Ομάδες

1.2.1. Ομάδα Έρευνας Τουρκίας

Η «Ομάδα Έρευνας Τουρκίας» (ΟΜ.Ε.Τ.) ιδρύθηκε στις 10 Οκτωβρίου του 2013. Δραστηριοποιήθηκε αρχικά στο πλαίσιο του *Κέντρου Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων* (ΚΕ.Δ.Ε.Υ.) του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Από την ίδρυση του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών τον Μάρτιο του 2015, οι δραστηριότητες τις Ομάδας συνεχίζονται στους κόλπους του εν λόγω Εργαστηρίου.

Η Ομάδα Έρευνας Τουρκίας έχει ως στόχο τη συστηματική καταγραφή, μελέτη και ανάλυση των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων στη γείτονα χώρα, ευελπιστώντας ότι αυτά θα φανούν χρήσιμα στους ερευνητές που ειδικεύονται σε θέματα Τουρκίας.

Η Ο.Μ.Ε.Τ. αποτελείται από προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, και μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων τα μέλη της Ομάδας παρακολουθούν την επικαιρότητα σε καθημερινή βάση, συνέρχονται τακτικά και συζητούν τις εξελίξεις και καταγράφουν τα ευρήματά τους σε μια σειρά από κείμενα. Αυτά εκτείνονται από μηνιαία χρονικά γεγονότων (Χρονικά) έως και κείμενα αναλύσεων (Τετράδια) της επικαιρότητας.

1.2.2. Ομάδα Έρευνας Καυκάσου

Η «Ομάδα Έρευνας Καυκάσου» (ΟΜ.Ε.Κ.) ιδρύθηκε την άνοιξη του 2015. Δραστηριοποιείται στο πλαίσιο του «Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών» του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Η ΟΜ.Ε.Κ. έχει ως στόχο τη συστηματική καταγραφή, μελέτη και ανάλυση των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων που λαμβάνουν χώρα στον Καύκασο, ευελπιστώντας ότι αυτά θα φανούν χρήσιμα στους ερευνητές που ειδικεύονται σε θέματα της περιοχής.

Η ΟΜ.Ε.Κ. αποτελείται από προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, και μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων τα μέλη της ΟΜ.Ε.Κ. παρακολουθούν την επικαιρότητα σε καθημερινή βάση, συνέρχονται τακτικά και συζητούν τις εξελίξεις και καταγράφουν τα ευρήματά τους σε μια σειρά από κείμενα (Ενημερωτικά Σημειώματα, Τετράδια κ.λπ.).

1.2.3. Ομάδα Έρευνας Κεντρικής Ασίας και Ρωσίας

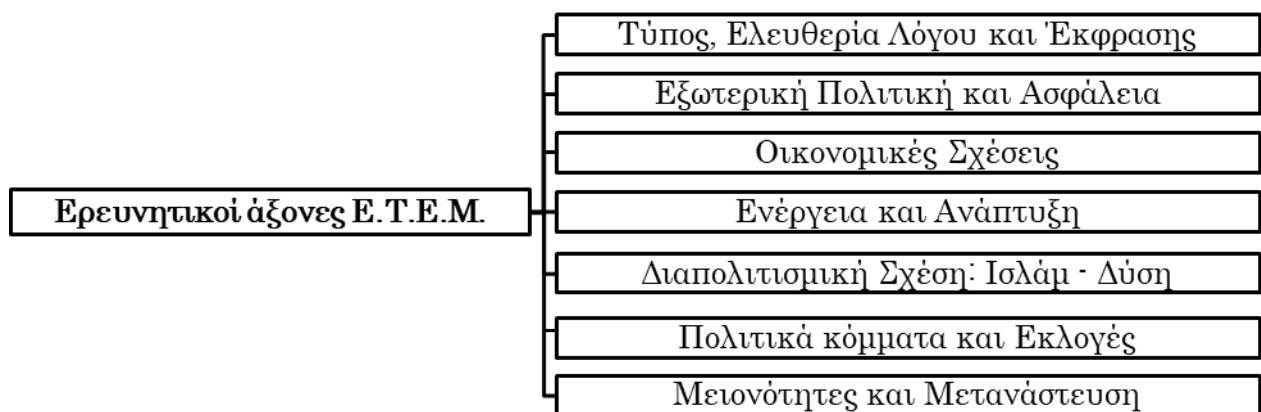
Η «Ομάδα Έρευνας Κεντρικής Ασίας και Ρωσίας» (ΟΜ.Ε.Κ.Α.Ρ.) ιδρύθηκε το καλοκαίρι του 2016. Δραστηριοποιείται στο πλαίσιο του «Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών» του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Η ΟΜ.Ε.Κ.Α.Ρ. έχει ως στόχο τη συστηματική καταγραφή, μελέτη και ανάλυση των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων που λαμβάνουν χώρα στην Κεντρική Ασία, ευελπιστώντας ότι αυτά θα φανούν χρήσιμα στους ερευνητές που ειδικεύονται σε θέματα της περιοχής. Έμφαση δίνεται στον ρόλο της Ρωσίας, ως παγκόσμια ανερχόμενη δύναμη, και τις σχέσεις αυτής με τις χώρες της περιοχής, αλλά και της Κίνας.

Η ΟΜ.Ε.Κ.Α.Ρ. αποτελείται από προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, και μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων τα μέλη της ΟΜ.Ε.Κ.Α.Ρ. παρακολουθούν την επικαιρότητα σε καθημερινή βάση, συνέρχονται τακτικά και συζητούν τις εξελίξεις, και καταγράφουν τα ευρήματά τους σε μια σειρά από κείμενα (Τετράδια).

1.3. Ερευνητικοί άξονες

1.4. Συνεργάτες του Εργαστηρίου

ΓΚΟΥΣΙΟΣ Χαράλαμπος

Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Γαλλική Ορολογία στις Διεθνείς Σχέσεις και τις Ευρωπαϊκές Σπουδές».

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ Γαβριήλ

Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Αγγλική Ορολογία στη Νομική και τις Πολιτικές Επιστήμες».

ΗΦΑΙΣΤΟΣ Παναγιώτης

Ομότιμος Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Διεθνείς Σχέσεις - Στρατηγικές Σπουδές».

ΚΟΤΙΟΣ Άγγελος

Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Οικονομικές και Αναπτυξιακές Σχέσεις».

ΚΟΥΣΚΟΥΒΕΛΗΣ Ηλίας

Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Γνωστικό αντικείμενο: «Θεωρία Διεθνών Σχέσεων».

ΜΠΟΣΗ Μαίρη

Καθηγήτρια, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Διεθνής Ασφάλεια».

ΤΖΙΑΜΠΙΡΗΣ Αριστοτέλης

Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Διεθνείς Σχέσεις με έμφαση στις Βαλκανικές και Μεσογειακές Σχέσεις».

ΑΣΔΕΡΑΚΗ Φωτεινή

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Θεωρίες Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης: Η Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική».

ΠΑΡΑΒΑΝΤΗΣ Ιωάννης

Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Διεθνείς Πολιτικές για την Τεχνολογία, την Ενέργεια και το Περιβάλλον».

ΑΚΤΣΟΓΛΟΥ Ιάκωβος

Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Γνωστικό αντικείμενο: «Τουρκική ιστορία 19ος και 20ος αιώνας».

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Ηλίας

Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Σύγχρονη Πολιτική Φιλοσοφία και Πολιτική Φιλοσοφία Διεθνών Σχέσεων».

ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος

Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Τουρκία: Οικονομία και Στρατηγική».

ΡΟΥΚΑΝΑΣ Σπυρίδων

Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Διεθνής Πολιτική Οικονομία».

ΔΑΓΟΥΜΑΣ Αθανάσιος

Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Οικονομική της Ενέργειας και των Φυσικών Πόρων».

ΕΥΑΓΟΡΟΥ Α. Ευαγόρας

Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Θεωρία και Μεθοδολογία Διεθνών Σχέσεων».

ΛΙΑΖΟΣ Νικόλαος

Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Γνωστικό αντικείμενο: «Τουρκική Γλώσσα και Πολιτισμός».

ΜΑΜΑΚΟΥ Ειρήνη

Δρ. του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του ΕΚΠΑ. ΕΕΠ, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Γνωστικό αντικείμενο: «Αγγλική Γλώσσα και Ακαδημαϊκές Δεξιότητες, Εκπαιδευτική Τεχνολογία».

ΣΤΑΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτριος

Δρ. του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου.
Οθωμανολόγος - Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω.

ΣΩΤΗΡΙΟΥ Στυλιανός

Δρ. του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Επισκέπτης Λέκτορας, Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος

ΝΑΛΜΠΑΝΤΙΑΝ Αναΐτ

Δρ. του Τμήματος Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου. Ειδικός σε θέματα Διεθνούς Ασφάλειας και Καυκάσου.

ΤΡΟΥΛΗΣ Μάρκος

Δρ. του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Διδάσκων του Τμήματος Τουρκικών και Ασιατικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.).

2. Ερευνητικές Δράσεις

2.1. Επιστημονικές Εκδηλώσεις

Το Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, στο πλαίσιο των ερευνητικών του δράσεων, διοργανώνει ετήσιες επιστημονικές εκδηλώσεις, υπό τη μορφή ημερίδων ή συνεδρίων κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Η διεξαγωγή αυτών των εκδηλώσεων αποτελεί το επιστέγασμα των προσπαθειών των δοκίμων ερευνητών του Εργαστηρίου, στους οποίους δίνεται η ευκαιρία να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα των μελετών τους υπό το βλέμμα εκατοντάδων ακροατών.

Σκοπός της διοργάνωσης τέτοιων εκδηλώσεων είναι:

- α) η προαγωγή του υγιούς και γόνιμου ακαδημαϊκού διαλόγου,
- β) η ερμηνεία θεμάτων που εμπίπτουν σε ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόντων πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού χαρακτήρα, γύρω από τις περιφέρειες ενδιαφέροντος του Εργαστηρίου,
- γ) η εξοικείωση νέων φερέλπιδων ερευνητών με τον ακαδημαϊκό λόγο και τη διαδικασία διάχυσης των αποτελεσμάτων μιας έρευνας και
- δ) η ευρύτερη ενημέρωση του ενδιαφερόμενου κοινού για τα ζητήματα υπό μελέτη.

Επιπλέον, στις ημερίδες και τα συνέδρια του Ε.Τ.Ε.Μ. δίνουν το παρόν και καταξιωμένα μέλη της εγχώριας ακαδημαϊκής κοινότητας και της ελληνικής πολιτείας, όπως ακαδημαϊκοί, διπλωμάτες, δημοσιογράφοι, νομικοί κ.ά.. Μετά το πέρας αυτών των επιστημονικών εκδηλώσεων ακολουθεί η διαδικασία προετοιμασίας των πρακτικών.

2.1.1. 1^η Επιστημονική Ημερίδα (2016)

Θέμα: «Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση». Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

Επιστημονική Επιτροπή

Ήφαιστος Παναγιώτης, Καθηγητής
Γκούσιος Χαράλαμπος, Αναπληρωτής
Καθηγητής
Λιάκουρας Πέτρος, Αναπληρωτής
Καθηγητής
Ραπτόπουλος Νικόλαος, Επίκουρος
Καθηγητής

Οργανωτική Επιτροπή

Μαντζαβίνος Αντώνης
Νικοπούλου Αλεξάνδρα
Σανγκογιάν Μαρκάρ
Βενέτα-Ιωάννα Σεληνιωτάκη
Τουρκομιχάλη Άνθια
Τσατσάβα Αλεξάνδρα
Φουρλεμάδα Παρασκευή-Παγόνα
Χατζίου Χένρι

Σύνδεσμοι

Πρόγραμμα της Ημερίδας : [Σύνδεσμος του Προγράμματος](#)
Βιβλίο Συνόψεων της Ημερίδας : [Σύνδεσμος του Βιβλίου Συνόψεων](#)
ISSN: 2459-4407

2.1.2. 2^η Επιστημονική Ημερίδα (2017)

Θέμα: «Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.

Επιστημονική Επιτροπή

Ασδεράκη Φωτεινή, Επίκουρη Καθηγήτρια
Γκούσιος Χαράλαμπος, Αναπληρωτής Καθηγητής
Ήφαιστος Παναγιώτης, Ομότιμος Καθηγητής
Ευαγόρου Ευαγόρας, Επίκουρος Καθηγητής
Κουσκουβέλης Ηλίας, Καθηγητής, Διευθυντής Ι.Δ.Ε.Α.Α., πρώην Πρύτανης
Παπαγιαννόπουλος Ηλίας, Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής
Παραβάντης Ιωάννης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Ραπτόπουλος Νικόλαος, Επίκουρος Καθηγητής
Ρουκανάς Σπύρος, Επίκουρος Καθηγητής
Τζιαμπήρης Αριστοτέλης, Καθηγητής, Πρόεδρος Τμήματος Δ.Ε.Σ.
Τρούλης Μάρκος, Διδάσκων στο Τουρκικών κ' Ασιατικών Σπουδών, Ε.Κ.Π.Α.

Οργανωτική Επιτροπή

Αδαμάκη Καλλιόπη, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ.
 Δέδε Παναγιώτα, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., *Υπεύθυνη Οργανωτικής Επιτροπής*
 Δρυ Αικατερίνη, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ.
 Κανελλοπούλου Μαρία, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ.
 Κασκούτη Κατερίνα, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ.
 Κοτσασιάν Ανί, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ.
 Λάμπρου Λάμπρος, δόκιμος ερευνητής Ε.Τ.Ε.Μ.
 Λαχανά Ευφημία, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ.
 Μητσέα Κλειώ, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ.
 Σανγκογιάν Μαρκάρ, δόκιμος ερευνητής Ε.Τ.Ε.Μ., *Υπεύθυνος Χορηγιών*
 Τουρκομιχάλη Άνθια, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., *Υπεύθυνη Επικοινωνίας*
 Τσατσάβα Αλεξάνδρα, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ.
 Τοιμπρικίδου Δέσποινα, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ.
 Φουρλεμάδη Παγώνα-Παρασκευή, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ.

Σύνδεσμοι

Πρόγραμμα της Ημερίδας : [Σύνδεσμος του Προγράμματος](#)
 Βιβλίο Συνόψεων της Ημερίδας : [Σύνδεσμος του Βιβλίου Συνόψεων](#)
 ISBN: 978-618-83164-0-9

2.1.3. Επιστημονικό Συνέδριο (2018)

Θέμα: «Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Επιστημονική Επιτροπή

Ήφαιστος Παναγιώτης, Ομότιμος Καθηγητής
 Κουσκουβέλης Ηλίας, Καθηγητής
 Τζιαμπίρης Αριστοτέλης, Καθηγητής
 Ρουκανάς Σπύρος, Επίκουρος Καθηγητής
 Ραπτόπουλος Νικόλαος, Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής

Οργανωτική Επιτροπή

Κανελλοπούλου Μαρία, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., *Υπεύθυνη Οργανωτικής Επιτροπής*
 Αδαμάκη Καλλιόπη, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., *Υπεύθυνη Ομάδας Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων*
 Γιώτα Αφροδίτη, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., *μέλος Ομάδας Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων*
 Τουρκομιχάλη Άνθια, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., *μέλος Ομάδας Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων*
 Κασκούτη Κατερίνα, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., *Υπεύθυνη Ομάδας Χορηγιών*
 Καραντζούνη Σαββούλα, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., *Μέλος Ομάδας Χορηγιών*

Λάμπρου Γεωργία, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., Μέλος Ομάδας Χορηγιών
Γεωργιάδη Νέλλη, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., Μέλος
Δραγώνας Διονύσης, δόκιμος ερευνητής Ε.Τ.Ε.Μ.
Κουμπάρου Χριστίνα, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ.
Περατινού Μελίνα, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ.
Πέτρου Σωτήρης, δόκιμος ερευνητής Ε.Τ.Ε.Μ.

Σύνδεσμοι

Πρόγραμμα του Συνεδρίου : [Σύνδεσμος του Προγράμματος](#)
Βιβλίο Συνόψεων του Συνεδρίου : [Σύνδεσμος του Βιβλίου Συνόψεων](#)
ISBN: 978-618-83164-3-0
ISBN: 978-618-83164-4-7 (E-book – PDF)

2.1.4. Επιστημονικό Συνέδριο (2019)

Θέμα: «Στρατηγική και Ενέργεια. Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία», Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη και Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 13-14 Μαΐου 2019.

Επιστημονική Επιτροπή

Ήφαιστος Παναγιώτης, Ομότιμος Καθηγητής
Κότιος Άγγελος, Καθηγητής
Κουσκουβέλης Ηλίας, Καθηγητής
Δαγούμας Αθανάσιος, Επίκουρος Καθηγητής
Ραπτόπουλος Νικόλαος, Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής

Οργανωτική Επιτροπή

Λάμπρου Γεωργία, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., Υπεύθυνη οργανωτικής επιτροπής
Γεωργιάδη Νέλλη, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., Υπεύθυνη ομάδας επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων
Τσιμπρικήδου Δέσποινα, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., μέλος ομάδας επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων
Μούκα Ηλιάννα, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., μέλος ομάδας επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων
Καραντζούνη Σαββούλα, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., υπεύθυνη ομάδας χορηγιών
Καρατσώλη Ευαγγελία, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., μέλος ομάδας χορηγιών
Νταλακώστα Αναστασία, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., μέλος ομάδας χορηγιών
Περατινού Μελίνα, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., μέλος οργανωτικής επιτροπής
Μούστου Αρετή, δόκιμη ερευνήτρια Ε.Τ.Ε.Μ., μέλος οργανωτικής επιτροπής

Σύνδεσμοι

Πρόγραμμα του Συνεδρίου : [Σύνδεσμος του Προγράμματος](#)
Βιβλίο Συνόψεων του Συνεδρίου: [Σύνδεσμος του Βιβλίου Συνόψεων](#)
ISBN: 978-618-83164-5-4
ISBN: 978-618-83164-6-1 (E-book – PDF)

2.2. Εκδόσεις του Εργαστηρίου

2.2.1. Τετράδια

Τα «Τετράδια» του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών αποτελούν σύντομες αναλύσεις γύρω από επίκαιρα ζητήματα της σύγχρονης τουρκικής και ευρασιατικής πραγματικότητας. Οι αναλύσεις αυτές είναι προϊόντα έρευνας, που διεξάγουν δόκιμοι ερευνητές του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών. Στόχος των αναλύσεων είναι αφενός η περιγραφή των εξελίξεων στις περιφέρειες και τους θεματικούς άξονες που άπτονται των ενδιαφερόντων του Εργαστηρίου και αφετέρου η ερμηνεία τους, βάσει των μεθοδολογικών και θεωρητικών εργαλείων που προσφέρουν τα επιστημονικά πεδία της Πολιτικής Επιστήμης, των Διεθνών Σχέσεων, της Πολιτικής Οικονομίας κ.α. Τα «Τετράδια» του Ε.Τ.Ε.Μ. εκδίδονται υπό τους εξής τίτλους:

❖ Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας (ISSN: 2407-9642)

2013 – 2014

- Τόμος 1, Τεύχος 1, Ιανουάριος 2014.
- Τόμος 1, Τεύχος 2, Ιούλιος 2014.

2014 – 2015

- Τόμος 2, Τεύχος 1, Ιανουάριος 2015.
- Τόμος 2, Τεύχος 2, Ιούλιος 2015.

2015 – 2016

- Τόμος 3, Τεύχος 1, Ιανουάριος 2016.
- Τόμος 3, Τεύχος 2, Ιούλιος 2016.

2016 – 2017

- Τόμος 4, Τεύχος 1, Ιανουάριος 2017.
- Τόμος 4, Τεύχος 2, Ιούλιος 2017.

❖ Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών (ISSN: 2529-0932)

2015 – 2016

- Τόμος 1, Τεύχος 1, Ιανουάριος 2016.
- Τόμος 1, Τεύχος 2, Ιούλιος 2016.

2016 – 2017

- Τόμος 2, Τεύχος 1 – 2, Ιανουάριος – Ιούλιος 2017.

❖ **Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών (ISSN: 2585-3732)**2017 – 2018

- Τόμος 1, Τεύχος 1, Ιανουάριος 2018.
- Τόμος 1, Τεύχος 2, Ιούλιος 2018.

2018 – 2019

- Τόμος 2, Τεύχος 1, Ιανουάριος 2019.

2.2.2. Επετηρίδα (Yearbook)

Η «Επετηρίδα» του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών φιλοξενεί σύντομες αγγλόγλωσσες αναλύσεις, γύρω από σύγχρονα ζητήματα, που αφορούν τους άξονες και τις περιφέρειες μελέτης του Εργαστηρίου. Οι αναλύσεις αποτελούν τον καρπό της ερευνητικής προσπάθειας δόκιμων ερευνητών του Ε.Τ.Ε.Μ..

2017 – 2018

- «Yearbook 2016. Turkish & Eurasian Studies».
ISBN: 978-618-83164-1-6
ISBN: 978-618-83164-2-3 (E-book – PDF)

2.2.3. Ενημερωτικά Σημειώματα

Τα «Ενημερωτικά Σημειώματα» αποτελούν σύντομες εκθέσεις γύρω από κάποιο σημαντικό γεγονός διεθνούς ενδιαφέροντος, το οποίο έλαβε χώρα στον Τουρκικό και Ευρασιατικό χώρο. Συντάσσονται από δόκιμους ερευνητές του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών. Διακρίνονται με γνώμονα την περιφέρεια, η οποία συνδέεται άμεσα με το εκάστοτε γεγονός, στις εξής κατηγορίες:

- ❖ **Ενημερωτικά Σημειώματα Τουρκίας (ISSN: 2459-3184)**
- ❖ **Ενημερωτικά Σημειώματα Καυκάσου (ISSN: 2459-3168)**
- ❖ **Ενημερωτικά Σημειώματα Κεντρικής Ασίας και Ρωσίας (ISSN: 2529-1688)**
- ❖ **Ενημερωτικά Σημειώματα Ευρασίας (ISSN: 2459-3877)**

2.2.4. Χρονικά Τουρκίας (ISSN-2407-9650)

Τα «Χρονικά Τουρκίας» αποτελούν μια επιλογή από τα σημαντικότερα γεγονότα που έλαβαν χώρα στην εσωτερική πολιτική σκηνή, την οικονομία, την ενέργεια, την ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις της Τουρκίας. Στην προετοιμασία τους συμμετέχουν φοιτητές του Τμήματος Δ.Ε.Σ. του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

2013 – 2014

- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Οκτωβρίου 2013.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Νοεμβρίου 2013.

2014 – 2015

- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Νοεμβρίου 2014.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Δεκεμβρίου 2014.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Μαρτίου 2015.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Απριλίου 2015.

2015 – 2016

- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Οκτωβρίου 2015.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Νοεμβρίου 2015.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Μαρτίου 2016.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Απριλίου 2016.

2016– 2017

- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Οκτωβρίου 2016.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Νοεμβρίου 2016.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Μαρτίου 2017.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Απριλίου 2017.

2017 – 2018

- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Οκτωβρίου 2017.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Νοεμβρίου 2017.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Μαρτίου 2018.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Απριλίου 2018.

2018 – 2019

- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Οκτωβρίου 2018.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Νοεμβρίου 2018.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Μαρτίου 2019.
- «Χρονικά Τουρκίας» του μηνός Απριλίου 2019.

2.2.5. ‘Who’s Who?’ στην Τουρκία(ISSN: 2407-9790)

Η σειρά «Who’s who?’ στην Τουρκία» αποτελεί μια συνοπτική παρουσίαση βιογραφικών στοιχείων των μελών των Υπουργικών Συμβουλίων της Τουρκικής Δημοκρατίας. Σκοπός της είναι η συμβολή στην, όσο το δυνατόν, καλύτερη κατανόηση του ιστορικού υπόβαθρου των πολιτικών ηγετών της γειτονικής χώρας. Στη σύνταξη της σειράς συμμετέχουν δόκιμοι ερευνητές του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών.

2014 – 2015

- «‘Who’s who?’ στην Τουρκία. Η κυβέρνηση του Κ.Δ.Α. (29^η Αυγούστου 2014)», *Ομάδα Έρευνας Τουρκίας*, Δεκέμβριος 2014.

2017 – 2018

- «‘Who’s who?’ στην Τουρκία» – Οι κυβερνήσεις του Κ.Δ.Α. (28 Αυγούστου 2015 – 19 Ιουλίου 2017)», *Ομάδα Έρευνας Τουρκίας*, Ιούνιος 2018.

2.2.6. Ενημερωτικά Δελτία

Το «Ενημερωτικό Δελτίο Τουρκίας» αποτελεί μια επιλογή από τις σημαντικότερες εκθέσεις ή μελέτες που έχουν εκδώσει διεθνείς και μη κυβερνητικοί οργανισμοί για την εσωτερική πολιτική και τις διεθνείς σχέσεις της Τουρκίας. Στην προετοιμασία του Δελτίου συμμετείχαν δόκιμοι ερευνητές της ΟΜ.Ε.Τ., η οποία αποτέλεσε τον πυρήνα του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών.

2013 – 2014

- «Ενημερωτικό Δελτίο Τουρκίας» για τον μήνα Οκτώβριο 2013.

2014 – 2015

- «Ενημερωτικό Δελτίο Τουρκίας» για την περίοδο Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου 2014.

2.3. Δημοσιεύσεις και Εισηγήσεις**2.3.1. Τύπος, Ελευθερία του Λόγου και της Έκφρασης****2.3.1.1. Δημοσιεύσεις**

Κουμπάρου Χριστίνα, «Επίθεση στη Διανόηση: οι συλλήψεις δημοσιογράφων και συγγραφέων μετά την απόπειρα πραξικοπήματος», *Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 8, 9 Δεκεμβρίου 2016.

Κουμπάρου Χριστίνα, «Η προσπάθεια άσκησης επιρροής στην δικαστική εξουσία. Η ελευθερία λόγου στο στόχαστρο του Κ.Δ.Α.», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2018, σελ. 11 – 18.

Κουμπάρου Χριστίνα, «Η φίμωση της ελευθερίας λόγου», *Μακεδονία της Κυριακής*, 9 Ιουλίου 2017.

Νικοπούλου Αλεξάνδρα, «Επιθέσεις του Κ.Δ.Α. κατά του κοσμικού Τύπου: Η περίπτωση της *Cumhuriyet*», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 3, Τεύχος 1, 2016, σελ. 15 – 23.

Νικοπούλου Αλεξάνδρα, «Το Κ.Δ.Α. και η επιβολή καθεστώτος επιτροπείας στην αντιπολιτευόμενη φιλο-ισλαμική εφημερίδα *Zaman*», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 3, Τεύχος 2, 2016, σελ. 5 – 12.

Νικοπούλου Αλεξάνδρα, «Τύπος και Ελευθεροτυπία», *Μακεδονία της Κυριακής*, 18 – 19 Ιουνίου 2016.

2.3.1.2. Εισηγήσεις

Κουμπάρου Χριστίνα, «Περιστολή των ακαδημαϊκών ελευθεριών και η δοκιμασία της Δημοκρατίας», εισήγηση στο Συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Νικοπούλου Αλεξάνδρα και Κουμπάρου Χριστίνα, «Το πλήγμα στην ελευθερία λόγου και στη διάνοηση μετά το πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου: Εσωτερικές ανακατατάξεις και διεθνείς προεκτάσεις», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία του Ερντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.

Νικοπούλου Αλεξάνδρα, «Η ελευθερία λόγου και η πορεία εκδημοκρατισμού της Τουρκίας υπό τη διακυβέρνηση του Κ.Δ.Α. (2007-2015)», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

Σαμαράς Αθανάσιος και Ιορδανίδου Σοφία, «Η Επίδραση των Θεμάτων Διεθνούς Πολιτικής στις Απεικονίσεις της Τουρκίας στον Τύπο: Σύγκρουση, Στρατηγική και Προβολές Ισχύος», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

Σαμαράς Αθανάσιος, Δημητρίου Μαρία-Ελένη και Δογάνη Μυρσίνη, «Ειδησεογραφία για τα ζητήματα ενέργειας και εικόνες κρατών: Μία διαχρονική ποσοτική ανάλυση περιεχομένου», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμπερόντων στην Ευρασία*», Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, 13 Μαΐου 2019.

2.3.2. Εξωτερική Πολιτική και Ασφάλεια

2.3.2.1. Δημοσιεύσεις

Seliniotaki, V. I., «The Turkish-Syrian relations after the outbreak of the “Arab Spring”», in *Yearbook 2016. Turkish & Eurasian Studies*, Piraeus, Turkish & Eurasian Studies Lab, 2018, pp. 1 – 7.

Shangoyan M., «The four day war: causes and implications for the south Caucasus sub system», in *Yearbook 2016. Turkish & Eurasian Studies*, Piraeus, Turkish & Eurasian Studies Lab, 2018, pp. 25 – 31.

Αϊντινίδης Λεωνίδας, «Η Δολοφονία του Ρώσου πρέσβη στην Άγκυρα: επιπτώσεις στις ρώσο-τουρκικές σχέσεις και το Συριακό», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 12, 20 Ιανουαρίου 2017.

- Αϊντινίδης Λεωνίδας, «Η στρατηγική της Τουρκίας στη Βόρεια Συρία και οι επιπτώσεις της επιχείρησης ‘Κλάδος της Ελαίας’ στην ισορροπία δυνάμεων», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2018, σελ. 21 – 30.
- Αντωνιάδου Χριστίνα, «Τουρκία–Γερμανία: Παρεμβατισμός, κρίση και αποκλιμάκωση», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2018, σελ. 1 – 9.
- Αφουξενίδου Νόννα, «Σύνοδος Κορυφής της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης: νέες συμφωνίες και αντικρουόμενα συμφέροντα», *Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, *Ενημερωτικό Σημείωμα Κεντρικής Ασίας και Ρωσίας*, Αρ. 2, 23 Ιανουαρίου 2017.
- Δέδε Παναγιώτα, «Η δράση των διεθνικών δρώντων στη Γεωργία: Κίνδυνος εξάπλωσης του ‘Ισλαμικού Κράτους’ στον Καύκασο», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2016, σελ. 11 – 17.
- Δέδε Παναγιώτα, Ιωακειμίδου Ιωάννα και Ψυλλάκη Χρύσα, «Μεσανατολική πολιτική της Τουρκίας: επιδιώξεις και προκλήσεις», *Μακεδονία της Κυριακής*, 9 Ιουλίου 2017.
- Δραγώνας Διονύσιος, «Η βομβιστική επίθεση της 10ης Οκτωβρίου στην Άγκυρα», *Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 1, 29 Οκτωβρίου 2015.
- Δρυ Κατερίνα, «Δημιουργία τεχνητής έντασης στο Αιγαίο από την Τουρκία εν όψει του δημοψηφίσματος και η στάση της Ελλάδας», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 4, Τεύχος 2, 2017, σελ. 13 – 20.
- Δρυ Κατερίνα, «Σκηνικό εντάσεων», *Ένθετο: Strategies & Politics*, *Παραπολιτικά*, 23 Ιουνίου 2018.
- Ιωακειμίδου Ιωάννα, «Ιράν–Τουρκία: Παιχνίδια ισχύος στην περιοχή της Μοσούλης», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 2, Τεύχος 1-2, 2017, σελ. 7 – 13.
- Καλογιάννη Παναγιώτα, «Η συριακή πολιτική της Τουρκίας και οι σχέσεις Άγκυρας–Μόσχας: Σύγκρουση ή Συνεργασία;», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 2, Τεύχος 1, 2019.
- Κανακάκη Μαρία-Ειρήνη, «Κρίση στη θάλασσα του Αζόφ μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας», *Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, *Ενημερωτικό Σημείωμα Ευρασίας*, αρ. 3, 25 Ιανουαρίου 2019.
- Κανελλοπούλου Μαρία, «Κλιμάκωση της έντασης και «θερμά επεισόδια» μεταξύ Ρωσίας και Τουρκίας», *Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, *Ενημερωτικό Σημείωμα Καυκάσου*, Αρ. 2, 30 Δεκεμβρίου 2015.
- Κανελλοπούλου Μαρία, «Ο κίνδυνος της απομόνωσης και η επαναπροσέγγιση με τη Ρωσία», *Μακεδονία της Κυριακής*, 9 Ιουλίου 2017.

- Καρακασίδου Ελένη, «Η επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού στην Τουρκία», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 15, 21 Μαρτίου 2019
- Καραντζούνη Σαββούλα, «Σχέσεις Τουρκίας-Ρωσίας: Η επαναπροσέγγιση και το Συριακό Ζήτημα», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2018, σελ. 9 – 20.
- Καρατσώλη Ευαγγελία, «Η Επίσκεψη του Έρντογαν στη Μόσχα και η Εντεινόμενη Αμυντική Συνεργασία μεταξύ Τουρκίας και Ρωσίας», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ.16, 17 Μαΐου 2019.
- Κασκούτη Κατερίνα, «Οι σχέσεις του Κ.Δ.Α. με τις Η.Π.Α. και τη Δυτική Ευρώπη: Προσέγγιση ή απομάκρυνση;», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2018, σελ. 1 – 8.
- Κόντη Ευρυδίκη, «Η περιοδεία του Τούρκου Προέδρου στην Αφρική», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 7, 29 Απριλίου 2016.
- Κοτσασιάν Ανί, «Κρίση μεταξύ Αζερμπαϊτζάν και Αρμενίας στο Ναγκόρνο Καραμπάχ», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2016, σελ. 13 – 18.
- Κοτσασιάν Ανί, «Σχέσεις Αρμενίας–Ε.Ε.: Προς μια νέα στρατηγική συμφωνία», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2016, σελ. 33 – 41.
- Κουσκουβέλης Ηλίας, «Ο νέο-οθωμανικός ιμπεριαλισμός, ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή και η προσφυγική κρίση», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.
- Κουτσαντώνης Κωνσταντίνος, «Υπόθεση ΗQ-9/FD-2000: Οι επιπτώσεις στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις και στη διεθνή θέση της Τουρκίας», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2014, σελ. 15 – 18.
- Λάμπρου Γεωργία, «Ρώσο–Αρμενικές Σχέσεις: σχέδια σύστασης κοινών στρατιωτικών δυνάμεων στον Καύκασο», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Καυκάσου*, Αρ. 4, 17 Δεκεμβρίου 2016.
- Μαγγανά Μαριάμ–Μαρία, «Ο Έρντογαν και η έκτακτη Σύνοδος Κορυφής του Ο.Ι.Σ. για την Ιερουσαλήμ», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 14, 8 Ιανουαρίου 2018.
- Μέξα Νικολέττα, «Τουρκία και Ε.Ε.: Σημεία σύγκλισης και απόκλισης», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2018, σελ. 39 – 45.

- Μονιούδη Εριέττα, «Σε οριακό σημείο οι σχέσεις με ΗΠΑ», Ένθετο: Strategies & Politics, *Παραπολιτικά*, 23 Ιουνίου 2018.
- Μούκα Ηλιάννα, «Οι επισκέψεις της Γεωργιανής Προέδρου στις πρωτεύουσες του Καυκάσου», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Καυκάσου*, Αρ.7, 29 Απριλίου 2019.
- Μπίλεν Γιούρι, «Η γεωστρατηγική σημασία της κοινής συμφωνίας αεράμυνας μεταξύ Ρωσίας και Αρμενίας υπό το πρίσμα της τουρκικής απειλής», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2016, σελ. 5 – 9.
- Μπίλεν Γιούρι, «Η σύσφιξη σχέσεων και οι προοπτικές συνεργασίας μεταξύ Ρωσίας και Γεωργίας», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2016, σελ. 19 – 25.
- Μυτιλήνη Θέτις, «Οι ιρανο-αουδαραβικές σχέσεις σε κρίση. Οι συνέπειες της εκτέλεσης του Nimr Al-Nimr», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Ευρασίας*, Αρ. 1, 29 Ιανουαρίου 2016.
- Μυτιλήνη Θέτις, «Οι ιρανο-τουρκικές σχέσεις μετά την άρση των κυρώσεων», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2016, σελ. 5 – 12.
- Οικονόμη Ίνα, «Άσκηση τουρκικής επιρροής στα Βαλκάνια. Η απαγόρευση χρήσης εθνικών συμβόλων από τα σχολεία του Γκιουλέν στην Αλβανία», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 4, Τεύχος 1, 2017, σελ. 1 – 10.
- Πανώτα Αλεξάνδρα, «Η συμφωνία Ρωσίας και Τουρκίας για την αγορά των S-400: Οδεύοντας προς μια ουσιαστική συνεργασία ή μια λυκοφιλία;», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2018, σελ. 37 – 42.
- Παπαγεωργίου Βασίλης, «Κυβερνοεπιθέσεις στις τουρκικές ιστοσελίδες εν μέσω της διπλωματικής κρίσης με τη Ρωσία», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 6, 14 Ιανουαρίου 2016.
- Παπαδόπουλος-Γερονικολός Ερρίκος, «Η τουρκική διαμεσολάβηση μεταξύ Σερβίας και Βοσνίας-Ερζεγοβίνης: Πρόσφατες προοπτικές και επαναπροσέγγιση», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2014, σελ. 21 – 31.
- Παπαδόπουλος-Γερονικολός Ερρίκος, «Το όραμα της Τουρκίας για τα Βαλκάνια στην εποχή της ανάδυσης του νέο-οθωμανισμού», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2014, σελ. 7 – 14.
- Πέτρου Σωτήρης, «Η Επίσκεψη του κ. Αλέξη Τσίπρα στην Τουρκία», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 5, 23 Δεκεμβρίου 2015.

- Πέτρου Σωτήρης, «Το Κυπριακό και οι Διαπραγματεύσεις στην Ελβετία», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 10, 30 Δεκεμβρίου 2016.
- Πέτρου Σωτήριος, «Οι τουρκικές προκλήσεις στην κυπριακή Α.Ο.Ζ. και ο αντίκτυπος τους στις διαπραγματεύσεις για την επίλυση», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2018, σελ. 19 – 27.
- Πέτρου Ζωή, «Ανακήρυξη του ‘Αυτόνομου Κουρδικού Κράτους’ στη Β. Συρία: Η αντιμετώπιση του ‘Ισλαμικού Κράτους’ και οι απειλές της Άγκυρας εναντίον μιας μη κρατικής οντότητας», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 3, Τεύχος 2, 2016, σελ. 21 – 26.
- Ραπτόπουλος Νικόλαος, «Η Τουρκία έναν χρόνο μετά την απόπειρα πραξικοπήματος», *Μακεδονία της Κυριακής*, 9 Ιουλίου 2017.
- Ραπτόπουλος Νικόλαος, «Τουρκία, ένας χρόνος μετά», *Μακεδονία της Κυριακής*, 18 – 19 Ιουνίου 2016.
- Ραπτόπουλος Νικόλαος, «Η Τουρκία και οι ενέργειές της για διείσδυση στα Βαλκάνια», *Μακεδονία της Κυριακής*, 7 Ιουνίου 2015.
- Σανγκογιάν Μαρκάρ και Πέτρου Ζωή, «Τουρκική εξωτερική πολιτική: Μέση Ανατολή και Καύκασος», *Μακεδονία της Κυριακής*, 18 – 19 Ιουνίου 2016.
- Σανγκογιάν Μαρκάρ, «Τουρκία–Αζερμπαϊτζάν–Γεωργία: Τριμερής συνεργασία και ανταγωνισμός με Ρωσία», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 2, Τεύχος 2, 2015, σελ. 7 – 13.
- Σεληνιωτάκη Βενέτα – Ιωάννα, «Η συριακή κρίση και η στάση της Τουρκίας απέναντι στο ‘Ισλαμικό κράτος’ και στους Κούρδους», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 2, Τεύχος 1, 2015, σελ. 17 – 24.
- Σεληνιωτάκη Βενέτα – Ιωάννα, «Σχέσεις Τουρκίας – Ιράν μετά την άρση των κυρώσεων από τη Δύση. Επιδράσεις στις διμερείς σχέσεις και προοπτικές περιφερειακής συνεργασίας», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 2, Τεύχος 2, 2015, σελ. 15 – 23.
- Σεντουκίδη Αφροδίτη, «Τα Κ.Ε.Δ. και τα ζητήματα τουρκικής εξωτερικής πολιτικής», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2018, σελ. 31 – 38.
- Σωπασουδάκης Γιάννης, «Οι τουρκο-γαλλικές σχέσεις μετά την εκλογή του Μακρόν και η επίσκεψη του Έρντογαν στο Παρίσι», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2018, σελ. 29 – 36.
- Τζόλλι Εριόνα, «Οι σχέσεις Άγκυρας–Τιράνων και η προσπάθεια επέμβασης του Έρντογαν στα εσωτερικά της Αλβανίας», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 2 Τεύχος 2, 2015, σελ. 47 – 51.
- Τουρκομιχάλη Άνθια Χριστίνα, «Κρίση στις Ευρωτουρκικές Σχέσεις: Το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για το πάγωμα των ενταξιακών

διαπραγματεύσεων με την Τουρκία», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 9, 16 Δεκεμβρίου 2016.

Τουρκομιχάλη Χριστίνα–Ανθή, «Η ευρωπαϊκή πορεία της Άγκυρας, η απειλητική ρητορική Έρντογαν περί απομάκρυνσης από την Ε.Ε. και οι πραγματικές τουρκικές επιδιώξεις», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2018, σελ. 53 – 61.

Τσατσάβα Αλεξάνδρα, «Ρωσική επέμβαση στη Συρία: Αεροπορικές επεμβάσεις και εκτόξευση πυραύλων από την Κασπία», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Καυκάσου*, Αρ. 1, 19 Οκτωβρίου 2015.

Τσιμπρικίδου Δέσποινα, «Τουρκικός Ευρασιανισμός: το ενδιαφέρον του Έρντογαν για «άνοιγμα» στην Ευρασία», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 13, 21 Ιουλίου 2017.

Χιλά Εριέντα, «Η παρεμβατική πολιτική της Τουρκίας στη Μέση Ανατολή. Η περίπτωση της Συρίας», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2014, σελ. 15 – 19.

Ψυλλάκη Χρύσα, «Η επιστροφή της Ρωσίας στη σκακιέρα της Μέσης Ανατολής: Θέματα στρατηγικής και ενέργειας», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 2, Τεύχος 1-2, 2017, σελ. 15 – 21.

Ψυλλάκη Χρύσα, «Τουρκία – Αίγυπτος: Παρεμβατισμός και ηγεμονικές διαθέσεις», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 2, Τεύχος 2, 2015, σελ. 38 – 46.

2.3.2.2. Εισηγήσεις

Αγλαμίσση Δήμητρα, «Η πορεία ένταξης της Γεωργίας στους ευρωατλαντικούς θεσμούς: Συνέπειες για το περιφερειακό υποσύστημα του Καυκάσου», εισήγηση στο Συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Αντωνιάδου Χριστίνα, «Η αντιπαράθεση ΗΠΑ-Τουρκίας στους τομείς ασφάλειας και οικονομίας», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 14 Μαΐου 2019.

Αφουξενίδου Νόννα και Τουρκομιχάλη Χριστίνα Ανθή, «Απομάκρυνση από την Ε.Ε. και ο προσανατολισμός προς τον Οργανισμό Συνεργασίας της Σαγκάης: Μια παραπλανητική συμμαχία της Άγκυρας», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιοι περιφερειακών ανακατατάξεων*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.

Γεννηματάς Γεώργιος, «Η Τουρκία του Έρντογαν. Αναζητώντας ρόλο (2002 – 2017)», κεντρική ομιλία στην Ημερίδα «*Η Τουρκία του Έρντογαν*».

Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων., Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.

Γεννηματάς Γεώργιος, «Τουρκία και στρατηγικές εξελίξεις στην ευρύτερη Ανατολική Μεσόγειο», κεντρική ομιλία στο συνέδριο *«Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Δέδε Παναγιώτα, «Μια παράνομη συμμαχία: οι πιέσεις της Δύσης και η επίθεση της Τουρκίας στο Ίσλαμικό Κράτος», εισήγηση στην Ημερίδα *«Η Τουρκία του Ερντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.

Δρυ Κατερίνα, «Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις σε δοκιμασία: οι τάσεις ηγεμονισμού της Τουρκίας και η Αθήνα», εισήγηση στο Συνέδριο *«Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Ευαγόρας Ευαγόρου, «Τουρκία και Κυπριακό πρόβλημα: στρατηγικές όψεις και διαπραγμάτευση», εισήγηση στην Ημερίδα *«Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

Ήφαιστος Παναγιώτης, «Περίμετρος της Ευρασίας, ηγεμονικοί ανταγωνισμοί, το αναδυόμενο πολυπολικό διεθνές σύστημα και η ενέργεια», εισήγηση στο Συνέδριο *«Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία»*, Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, 13 Μαΐου 2019.

Ήφαιστος Παναγιώτης, «Αίτια και παράγοντες αστάθειας στα Βαλκάνια, Ανατολικά του Αιγαίου και στην Μέση και Μείζονα Ανατολή», εισήγηση στο Συνέδριο *«Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Ήφαιστος Παναγιώτης, «Γεωπολιτική και γεωστρατηγική δίνη Ανατολικά του Αιγαίου», εισήγηση στην Ημερίδα *«Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

Ιωακειμίδου Ιωάννα, «Η ιρανική εξωτερική πολιτική στο Συριακό και ο ανταγωνισμός με την Άγκυρα», εισήγηση στην Ημερίδα *«Η Τουρκία του Ερντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.

Καλογιάννη Παναγιώτα, «Η πολιτική της Άγκυρας στο Συριακό: Πολυμερής διπλωματία και επιδίωξη εθνικών συμφερόντων», εισήγηση στο Συνέδριο *«Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 14 Μαΐου 2019.

Κανελλοπούλου Μαρία, «Η τούρκο-ρωσική επαναπροσέγγιση: αποφεύγοντας το κόστος της απομόνωσης», εισήγηση στην Ημερίδα *«Η Τουρκία του*

- Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.
- Κουσκομβέλης Ηλίας, «Ο ανταγωνισμός ισχύος στη Μέση Ανατολή και τη Βόρειο Αφρική και οι προκλήσεις για την ασφάλεια», εισήγηση στο Συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.
- Λάμπρου Λάμπρος, «Η αρμενο-αζερική κρίση του 2016 και οι περιφερειακοί δρώντες: Τουρκία-Ρωσία.», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.
- Μαντζαβίνος Αντώνης και Μπίλεν Γιούρι, «Η επέμβαση της Ρωσίας στη Συρία: Ρωσο-τουρκικός ανταγωνισμός, εθνικό συμφέρον και περιφερειακή ηγεμονία», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.
- Μέξα Νικολέττα, «Ο τουρκικός αναθεωρητισμός και οι πολιτικές εξισορρόπησης στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 14 Μαΐου 2019.
- Μηλιώτη Βασιλική, «Η εκπαίδευση ως όχημα για την επίτευξη στόχων εξωτερικής πολιτικής: η περίπτωση του ψευδοκράτους, η Τουρκία και ο Ο.Ι.Σ.», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.
- Μήτση Ελπίδα, «Ο νέο-οθωμανικός επεκτατισμός στη Μέση Ανατολή: Η επέμβαση της Τουρκίας στη Συρία και η δράση των Κούρδων.», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.
- Ναλμπάντης Δημήτριος, «Η σχέση μεταξύ αμυντικής βιομηχανίας και υψηλής στρατηγικής: Η περίπτωση της Τουρκίας», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.
- Νικοπούλου Αλεξάνδρα, «Ο περιφερειακός ανταγωνισμός Σαουδικής Αραβίας-Ιράν. Συνέπειες στα συμφέροντα των ΗΠΑ και της Ρωσίας στην περιοχή.», εισήγηση στο Συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.
- Πανώτα Αλεξάνδρα και Τσατοάβα Αλεξάνδρα, «Οι επιπτώσεις της τουρκορωσικής προσέγγισης στις τουρκοατλαντικές σχέσεις: η κρίση των S-400», εισήγηση στο Συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και*

Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

- Παπαγεωργίου Βασίλης, «Το ζήτημα της Κυβερνοασφάλειας στην Τουρκία: Έκδημοκρατισμός, Συνέχεια του ανταγωνισμού με άλλα μέσα», εισήγηση στην Ημερίδα *«Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.
- Παπασωτηρίου Χαράλαμπος, «Οι ΗΠΑ και τα ζητήματα ενέργειας στην Ανατολική Μεσόγειο», εισήγηση στο Συνέδριο *«Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία»*, Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, 13 Μαΐου 2019.
- Πέτρου Ζωή, «Η απειλή χρήσης βίας στις διεθνείς σχέσεις. Η Τουρκία και οι Κούρδοι της Συρίας», εισήγηση στην ημερίδα *«Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.
- Πέτρου Ζωή, «Η πολιτική χρήσης βίας ενάντια στους Κούρδους του Ιράκ και της Συρίας.», εισήγηση στο Συνέδριο *«Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.
- Πέτρου Σωτήρης, «Το Κυπριακό και το ζήτημα των εγγυήσεων: οι στρατηγικές επιδιώξεις της Άγκυρας», εισήγηση στην Ημερίδα *«Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.
- Ραπτόπουλος Νικόλαος, «Η Συνθήκη της Λωζάννης και ο τουρκικός αναθεωρητισμός στην Ανατολική Μεσόγειο», εισήγηση στο Συνέδριο *«Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.
- Ραπτόπουλος Νικόλαος, «Τουρκία και περιφερειακές ανακατατάξεις στην Μέση Ανατολή: μια αποτίμηση του Δόγματος Νταβούτογλου», εισήγηση στην Ημερίδα *«Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.
- Σανγκογιάν Μαρκάρ, «Προκλήσεις και συνεργασία στον τομέα της Ασφάλειας στον Καύκασο: Η περίπτωση του Αζερμπαϊτζάν και της Τουρκίας», εισήγηση στην Ημερίδα *«Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.
- Σεληνωτάκη Βενέτα–Ιωάννα και Δέδε Παναγιώτα, «Η επιδίωξη του τουρκικού εθνικού συμφέροντος και οι σχέσεις της Άγκυρας με τους μη κρατικούς δρώντες στη Συρία. Η περίπτωση του «Ισλαμικού Κράτους»», εισήγηση στην Ημερίδα *«Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.»*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.
- Σεληνωτάκη Βενέτα–Ιωάννα, «Προσπάθεια τούρκο-ισραηλινής επαναπροσέγγισης: η δύσκολη οδός προς τη συμφιλίωση», εισήγηση

στην Ημερίδα «*Η Τουρκία του Ερντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.

Σκοτινιώτης Αντώνης, «Νότιος Καύκασος και Ρωσική Εξωτερική Πολιτική», εισήγηση στο Συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Ταμπάρ Ντάρβις Ελένη, «Οι σχέσεις Ιράν-ΗΠΑ, οι κυρώσεις και ο παράγοντας ενέργεια», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 14 Μαΐου 2019.

Τουριγώτης Διονύσιος, «Ηγεμονικές αξιώσεις στην Ευρασία: Μια θεωρητική προσέγγιση του 'στρατηγικού βάθους'», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

Χαραλαμπίδης Νίκος, «Η αντίληψη των Αντιουσιμητικών Ομάδων Πολιτικής Βίας αναφορικά με την έννοια «Ασφάλεια» στη Μέση Ανατολή. Η σχέση «σύγκρουσης-συνεργασίας» των Ομάδων αυτών με τις Μεγάλες Δυνάμεις», εισήγηση στο Συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Ψυλλάκη Χρύσα, «Η Μεσανατολική πολιτική της Αιγύπτου: σχέσεις με Τουρκία και Ρωσία», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία του Ερντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.

Ψυλλάκη Χρυσούλα, «Προκλήσεις για την επίτευξη της σταθερότητας στην Ανατολική Μεσόγειο: αλληλεπιδράσεις Τουρκίας, Αιγύπτου, Ελλάδος», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

2.3.3. Οικονομικές Σχέσεις

2.3.3.1. Δημοσιεύσεις

Kostas A., «Relations between Turkey and Syria after the “Arab Spring”:
the impact of the anti – regime uprising on their economic relations»,
in “*Yearbook 2016. Turkish & Eurasian Studies*”, Piraeus,
Turkish&EurasianStudiesLab, 2018,pp. 9 – 15.

Αθανασίου Αλεξάνδρα, «Οι πολιτικές και οικονομικές σχέσεις της Τουρκίας με την αυτόνομη κουρδική περιοχή του Β. Ιράκ», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 2, Τεύχος 1, 2015, σελ. 35 – 39.

Καραντζούνη Σαββούλα, «Η Ρώσο–Ιαπωνική Οικονομική Συνεργασία και το Ζήτημα των Κουρίλων Νήσων», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Κεντρικής Ασίας και Ρωσίας*, Αρ. 1, 3 Ιανουαρίου 2017.

- Κόντη Ευρυδική, «Ο ρόλος του κρατικού επενδυτικού ταμείου της Τουρκίας στο σύγχρονο διεθνές περιβάλλον», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 4, Τεύχος 2, 2017, σελ. 7 – 12.
- Κώστα Αλεξία, «Οι οικονομικές σχέσεις [της Τουρκίας με τα Βαλκάνια]», *Μακεδονία της Κυριακής*, 7 Ιουνίου 2015.
- Κώστα Αλεξία, «Τουρκο–Αφρικανικό Φόρουμ: Επιδίωξη περαιτέρω ενίσχυσης οικονομικών και εμπορικών σχέσεων», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 4, Τεύχος 1, 2017, σελ. 11 – 19.
- Μαναράς Νίκος, «Προς μια κινέζικη ‘παγκοσμιοποίηση’ της οικονομίας: ο νέος δρόμος του μεταξιού», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 2, Τεύχος 1-2, 2017, σελ. 23 – 30.
- Μαυρογονάτου Ελένη, «‘Βέρτιγκο’ για την οικονομία [της Τουρκίας]», *Ένθετο: Strategies & Politics, Παραπολιτικά*, 23 Ιουνίου 2018.
- Μαυρογονάτου Ελένη, «Ο οικονομικός πόλεμος Η.Π.Α. - Τουρκίας και τα στρατηγικά συμφέροντα: Μια ανισόρροπη σχέση», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 2, Τεύχος 1, 2019.
- Μιχαλακοπούλου Ειρήνη, «Τουρκική οικονομική διπλωματία: επιδίωξη στενών οικονομικών σχέσεων με τις χώρες της Μέσης Ανατολής», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2018, σελ. 43 – 51.
- Μουρδουκούτας Χρήστος, «Σχέσεις Κίνας–Καυκάσου: Οι προσπάθειες διείσδυσης του Πεκίνου σε ένα περιφερειακό υποσύστημα», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2016, σελ. 27 – 37.
- Μπίλεν Γιούρι και Μαντζαβίνος Αντώνης, «Ο αντίκτυπος της συριακής κρίσης στις ρωσοτουρκικές οικονομικές σχέσεις», *Μακεδονία της Κυριακής*, 18 – 19 Ιουνίου 2016.
- Μυτιλήνη Θέτις, «Αναμένοντας της άρση των κυρώσεων κατά του Ιράν για τα πυρηνικά. Προσπάθειες σύσφιξης των οικονομικών σχέσεων Τεχεράνης–Βερολίνου», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2016, σελ. 25 – 32.
- Παπαγεωργίου Βασίλης, «Η πολιτικοποίηση της τουρκικής οικονομίας: Η Κεντρική Τράπεζα της Τουρκίας και ο κρατικός παρεμβατισμός στη χάραξη της νομισματικής πολιτικής», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 3, Τεύχος 1, 2016, σελ. 25 – 32.
- Παπαγεωργίου Βασίλης, «Η πολιτικοποίηση της τουρκικής οικονομίας: Η παρεμβατικότητα του Τούρκου Προέδρου και οι επιπτώσεις της στην οικονομική ανάπτυξη», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 3, Τεύχος 2, 2016, σελ. 13 – 20.
- Σανγκογιάν Μαρκάρ, «Λανθάνουσα ισχύς του Αζερμπαϊτζάν: ‘Ολλανδική Ασθένεια’ και συνέπειες στο περιφερειακό υποσύστημα», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2016, σελ. 39 – 46.

2.3.3.2. Εισηγήσεις

- Κοτσασιάν Ανί και Σανγκογιάν Μαρκάρ, «Πολιτική Κλειστών Συνόρων: Η περίπτωση της Αρμενίας και της Τουρκίας. Συνέπειες και επιπλοκές στο υποσύστημα του Καυκάσου», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.
- Κώστα Αλεξία, «Διπλωματικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ Τουρκίας και Ιράν πριν και μετά την άρση των διεθνών οικονομικών κυρώσεων», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.
- Κώστα Αλεξία, «Οι επιπτώσεις της μεσανατολικής πολιτικής της Τουρκίας στις διμερείς οικονομικές τις σχέσεις με τα κράτη της 'Αραβικής Άνοιξης'», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.
- Μαυρογονάτου Ελένη και Σωπασουδάκης Ιωάννης, «Η απομάκρυνση της Τουρκίας από την ΕΕ: πολιτικές και οικονομικές επιπτώσεις», εισήγηση στο συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.
- Ρουκανάς Σπύρος, «Η Πολιτική Οικονομία Ελλάδας-Τουρκίας», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

2.3.4. Ενέργεια και Ανάπτυξη

2.3.4.1. Δημοσιεύσεις

- Αποστολοπούλου Σοφία, «Η υποθαλάσσια σήραγγα του Μαρμαρά και η στρατηγική της σημασία για την Τουρκία», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2014, σελ. 1 – 6.
- Εριστάβη Κετεβάν, «Οι ενεργειακές σχέσεις Ρωσίας – Γεωργίας: Ο φόβος της εξάρτησης από το φυσικό αέριο», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2016, σελ. 19 – 23.
- Κουμαλάτσου Φωτεινή, «Η Ρώσο-Αιγυπτιακή Πυρηνική Συνεργασία. Η Συμφωνία κατασκευής πυρηνικού σταθμού στην αλ Ντάμπα», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Κεντρικής Ασίας και Ρωσίας*, Αρ. 4, 23 Δεκεμβρίου 2017.
- Κώστα Αλεξία, «Η θέση του εθνικού αερομεταφορέα στη στρατηγική της Άγκυρας. Οι τουρκικές αερογραμμές ως μέσο ενίσχυσης της εικόνας και του κύρους της Τουρκίας», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 2, Τεύχος 2, 2015, σελ. 25 – 30.
- Μαυρογονάτου Ελένη, «Τα Εγκαίνια της 'Σήραγγας της Ευρασίας': τεχνολογικό επίτευγμα και στρατηγικές προεκτάσεις», Εργαστήριο

Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 11, 9 Ιανουαρίου 2017.

Μπίλεν Γιούρι, «Οι συνέπειες της πτώσης των τιμών του φυσικού αερίου στις οικονομίες και τις διακρατικές σχέσεις της Ρωσίας και του Τουρκμενιστάν», *Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 2, Τεύχος 1-2, 2017, σελ. 1 – 6.

Τσολλάκου Τζεσίνα, «Η τετραμερής διάσκεψη των Υπουργών Εξωτερικών του Νοτίου Καυκάσου και η Συμφωνία για την κατασκευή διαδρόμου μεταφοράς αγαθών 'Μπακού-Τιφλίδα-Καρς'», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Καυκάσου*, Αρ. 6, 9 Μαΐου 2018.

Φραγκιαδάκης Παναγιώτης, «Η σημασία της επίσκεψης Πούτιν στην Άγκυρα και οι αλλαγές που σηματοδοτεί για την ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 2, Τεύχος 1, 2015, σελ. 7 – 15.

2.3.4.2. Εισηγήσεις

Αλεβιζος Χαράλαμπος, «Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας: Η Παν-Αραβική Προοπτική», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 14 Μαΐου 2019.

Αυλωνίτης Γεράσιμος, «Ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού: ο ρόλος των υποδομών», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, 13 Μαΐου 2019.

Γιαννοπούλου Φωτεινή, «Η ενεργειακή πολιτική της Κίνας: η σημασία της Κεντρικής Ασίας στην ηγεμονική στρατηγική του Πεκίνου», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 14 Μαΐου 2019.

Δαγούμας Αθανάσιος και Περιφάνης Θεοδόσιος, «Ενεργειακή ασφάλεια στη Νοτιο-ανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, 13 Μαΐου 2019.

Δαγούμας Αθανάσιος, «Ενεργειακή Πολιτική της Τουρκίας», εισήγηση στην ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

Κανελλοπούλου Μαρία, «Η Ενεργειακή Στρατηγική της Ρωσίας στη Μέση Ανατολή», εισήγηση στο Συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Καραντζούνη Σαββούλα, «Η διεθνής Ενεργειακή Πολιτική της Ρωσίας: ενεργειακή συνεργασία και ρωσικά συμφέροντα στην Κεντρική Ασία», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και*

συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 14 Μαΐου 2019.

- Λάμπρου Γεωργία και Νταλακώστα Αναστασία, «Ενεργειακή ισχύς του Αζερμπαϊτζάν: εργαλείο επίτευξης κρατικών συμφερόντων στην Ευρασία», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 14 Μαΐου 2019.
- Μαθιουλάκης Μιχάλης, «Οριοθετώντας τα στρατηγικά χαρακτηριστικά των ενεργειακών πόρων της Ανατολικής Μεσογείου», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, 13 Μαΐου 2019.
- Μανάρης Νίκος, «Το σχέδιο OBOR και η ΝΑ Μεσόγειος: Μια προσπάθεια αύξησης της επιρροής του Πεκίνου;», εισήγηση στο Συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.
- Μαυρογονάτου Ελένη, «Υδρογονάνθρακες στην Ανατολική Μεσόγειο: διεθνή σχέδια εκμετάλλευσης, η πολιτική της Τουρκίας και οι επιπτώσεις στην κατανομή ισχύος», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 14 Μαΐου 2019.
- Μητοσιά Κλειώ, «Ο *Turkish Stream* και η ενεργειακή διάσταση των ρωσο-τουρκικών σχέσεων», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία του Ερντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.
- Μιχαλακοπούλου Ειρήνη, «Ο αγωγός *East Med*: τροχοπέδη ή αρωγός στην επίτευξη ασφάλειας και συνεργασίας στην Ανατολική Μεσόγειο;», εισήγηση στο Συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.
- Παναγοπούλου Τζίνα, «Φυσικό αέριο – Σπάνιες γαίες: Συγκριτική Ανάλυση. Οι περιπτώσεις Κίνας-Ιαπωνίας και της Ρωσίας-Ουκρανίας», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 14 Μαΐου 2019.
- Παραβάντης Ιωάννης, «Τεχνολογία και κοινωνία: προτεραιότητες και πολιτικές στην Τουρκία», εισήγηση στην Ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.
- Ραπτόπουλος Νικόλαος, «Η ενεργειακή στρατηγική της Τουρκίας και το διεθνές περιβάλλον της», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, 13 Μαΐου 2019.
- Σεδίκου Γεωργία, «Ο ρόλος των ενεργειακών δρώντων στον Καύκασο: Η περίπτωση της SOCAR», εισήγηση στο συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός,*

Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Σκαράκης Αλέξανδρος, «*Μοντελοποίηση της ευρωπαϊκής αγοράς φυσικού αερίου*», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 14 Μαΐου 2019.

Σωτηρίου Στυλιανός, «*Οι ‘παγωμένες συγκρούσεις’ στον Παρευξείνιο Χώρο και την Ανατολική Μεσόγειο και η ενεργειακή (αν)ασφάλεια της Ε.Ε.*», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, 13 Μαΐου 2019.

Σωτηρίου Στυλιανός, «*Η Γεωπολιτική της ενέργειας στο περιφερειακό υποσύστημα της Κεντρικής Ασίας και ο ρόλος της Τουρκίας*», εισήγηση στην ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

Τρούλης Μάρκος, «*Ζητήματα μέτρησης και πρόβλεψης στο πεδίο μελέτης της ενεργειακής πολιτικής: Η περίπτωση του EastMed*», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, 13 Μαΐου 2019.

Τρούλης Μάρκος, «*Υδρογονάνθρακες της Ανατολικής Μεσογείου και οι ηγεμονικές προκλήσεις για την Άγκυρα*», εισήγηση στο συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Τρούλης Μάρκος, «*Η στρατηγική ασυνέχεια της τουρκικής ενεργειακής αναβάθμισης*», εισήγηση στην ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

Φαραντούρης Νικόλαος, «*Ελλάδα και ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης*», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, 13 Μαΐου 2019.

2.3.5. Διαπολιτισμικές Σχέσεις: Ισλάμ – Δύση

2.3.5.1. Δημοσιεύσεις

Παπαδόπουλος Ερρίκος, «*Η Σερβία δέσμια του νεο-οθωμανισμού*», «*Μακεδονία της Κυριακής*», 7 Ιουνίου 2015.

Ψάλτη Ελένη – Φωτεινή, «*Η οθωμανική γλώσσα ως μέσο άσκησης ήπιας ισχύος*», «*Μακεδονία της Κυριακής*», 7 Ιουνίου 2015.

2.3.5.2. Εισηγήσεις

Λάμπας Νικόλαος, «*Αμερικανική Εξωτερική Πολιτική του Ντ.Τραμπ και η Μέση Ανατολή*», εισήγηση στο συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός,*

Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Μονιούδη Εριέττα και Φουρλεμάδη Παρασκευή-Παγώνα, «Κρίση στις σχέσεις Τουρκίας-ΗΠΑ: Από την υπόθεση Ζαρράμπ στην αναγνώριση των Ιεροσολύμων», εισήγηση στο συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Ρούσσοσ Σωτήριος, «'Νέο – οθωμανισμός' και 'Νέο-χαλιφισμός': συνοδοιπόροι ή ανταγωνιστές;», εισήγηση στην ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

2.3.6. Πολιτικά Κόμματα και Εκλογές

2.3.6.1. Δημοσιεύσεις

Αγλαμίσση Δήμητρα, «*Οι εκλογές στην Αμπχαζία (12 Μαρτίου 2017): αποσταθεροποιητικός παράγοντας στις σχέσεις Γεωργίας – Ρωσίας*», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Καυκάσου*, Αρ. 5, 17 Ιουλίου 2017.

Αγλαμίσση Δήμητρα, «Προεδρικές εκλογές στη Γεωργία: συνέπειες για το πολιτικό σύστημα και την εξωτερική πολιτική της χώρας», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 2, Τεύχος 1, 2019.

Αδαμάκη Κέλλυ, «Το ΚΔΑ και οι διώξεις εναντίον της κεμαλικής παράταξης», *Μακεδονία της Κυριακής*, 9 Ιουλίου 2017.

Αδαμάκη Κέλλυ, «Το φιλοκουρδικό κόμμα στην Τουρκία, Ένθετο: Strategies & Politics, *Παραπολιτικά*, 23 Ιουνίου 2018.

Αντωνοπούλου Αλεξάνδρα–Μαρία και Κοφίτσα Άννα–Μαρία, «Το τουρκικό πολιτικό σύστημα σε μετάβαση», *Μακεδονία της Κυριακής*, 18 – 19 Ιουνίου 2016.

Αντωνοπούλου Αλεξάνδρα–Μαρία, «Η κοσμική παράταξη και η αναθεώρηση του Συντάγματος», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 3, Τεύχος 2, 2016, σελ. 27 – 32.

Διακουμέα Σταματίνα, «Η αντιπαράθεση μεταξύ κυβέρνησης και κοινότητας Γκιουλέν ως παράγοντας αστάθειας στην εσωτερική πολιτική σκηνή και τη διεθνή παρουσία της Τουρκίας», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2014, σελ. 25 – 30.

Δραγώνας Διονύσιος, «Διακύβευμα οι υπερεξουσίες», Ένθετο: Strategies & Politics, *Παραπολιτικά*, 23 Ιουνίου 2018.

Δραγώνας Διονύσιος, «Το δημοψήφισμα του Απριλίου 2017 ως πολιτικό εργαλείο στη διάθεση του Έρντογαν: Η πορεία προς τον απολυταρχισμό», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 4, Τεύχος 2, 2017, σελ. 1 – 6.

- Καλογιάννη Παναγιώτα, «*Η Συνταγματική Αναθεώρηση στην Κίνα και οι Αλλαγές στο Πολιτικό Σύστημα της Χώρας*», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Ευρασίας*, Αρ. 2, 16 Μαΐου 2018.
- Καραγκιούλογλου Παναγιώτης, «*Οι Κούρδοι και γκιουλενιστές στο στόχαστρο – Η μετάβαση στο προεδρικό σύστημα*», *Μακεδονία της Κυριακής*, 9 Ιουλίου 2017.
- Κασκούτη Κατερίνα, «*Οι κινήσεις της κεραλικής παράταξης*», Ένθετο: *Strategies & Politics, Παραπολιτικά*, 23 Ιουνίου 2018.
- Κοφίτσα Άννα–Μαρία, «*Η επικράτηση της ισλαμικής παράταξης στην τουρκική πολιτική σκηνή και η προσπάθεια προσέγγισης του πολιτικού Ισλάμ με την Άκρα Δεξιά*», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 3, Τεύχος 1, 2016, σελ. 7 – 14.
- Λαχανά Ευφημία, «*Οι Κρίσιμες Κοινοβουλευτικές Εκλογές της 1ης Νοεμβρίου 2015 στην Τουρκία*», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 3, 23 Νοεμβρίου 2015.
- Νικοπούλου Αλεξάνδρα, «*Προεκλογική εκστρατεία και τουρκικές κοινότητες στη Δυτική Ευρώπη*», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 2, Τεύχος 2, 2015, σελ. 31 – 37.
- Παπαδόπουλος–Γερονικολός Ερρίκος, «*Ο εξισλαμισμός της τουρκικής κοινωνίας: η πολιτική του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης στην παιδεία*», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 2, Τεύχος 1, 2015, σελ. 25 – 30.
- Ραπτόπουλος Νικόλαος, «*Δοκιμασία για τη Δημοκρατία*», Ένθετο: *Strategies&Politics, Παραπολιτικά*, 23 Ιουνίου 2018.
- Σανγκογιάν Μαρκάρ, «*Οι κοινοβουλευτικές εκλογές της 1ης Νοεμβρίου στο Αζερμπαϊτζάν*», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Καυκάσου*, Αρ. 3, 6 Ιανουαρίου 2016.
- Σούλτης–Αβαγιάννης Ιάσων, «*Οι Προεδρικές Εκλογές στη Ρωσία (18 Μαρτίου 2018)*», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Κεντρικής Ασίας και Ρωσίας*, Αρ. 5, 6 Απριλίου 2018.
- Τσατοάβα Αλεξάνδρα, «*Το Δημοψήφισμα του Κιργιστάν της 11ης Δεκεμβρίου 2016: δημοκρατικές διαδικασίες για ένα συντηρητικότερο Σύνταγμα*», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Κεντρικής Ασίας και Ρωσίας*, Αρ. 3, 30 Ιανουαρίου 2017.
- Ψάλτη Ελένη–Φωτεινή, «*Το σχέδιο επαναφοράς της οθωμανικής γλώσσας στον τουρκικό δημόσιο βίο: προκλήσεις και επιπτώσεις στην εσωτερική και διεθνή σκηνή*», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 2, Τεύχος 1, 2015, σελ. 31 – 34.

Ψάλτη Ελένη–Φωτεινή, «Η έκθεση προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Τουρκία και η σημασία της στον εκδημοκρατισμό της χώρας», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 1, Τεύχος 1, 2014, σελ. 19 – 24.

Ψάλτη Ελένη–Φωτεινή, «Προεδρικές εκλογές 2014: Οι επιπτώσεις μιας πιθανής νίκης του Ρ. Τ. Έρντογαν στην εξωτερική πολιτική της χώρας και στις τουρκο–ευρωπαϊκές σχέσεις», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2014, σελ. 33 – 36.

2.3.6.2. Εισηγήσεις

Αδαμάκη Καλλιόπη, «Η απόπειρα και η προσπάθεια αποδόμησης του κεμαλικού κράτους: η «εκδίκηση» της ισλαμικής παράταξης;», εισήγηση στην ημερίδα «*Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.

Δραγώνας Διονύσης, «Η μετάβαση στο προεδρικό σύστημα και τα όρια της Δημοκρατίας στην Τουρκία. Η πορεία προς τον απολυταρχισμό;», εισήγηση στο συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Καπελήρη Τριανταφυλλιά, «Ισλαμικός ερφύλιος: Επιχείρηση εξοστρακισμού της κοινότητας Γκιουλέν και διαφύλαξη της εξουσίας», εισήγηση στην ημερίδα «*Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.

Καραγκιούλογλου Παναγιώτης, «Το Κ.Δ.Α. και η μεταβολή πολιτικής έναντι των Κούρδων: μια προσπάθεια συγκέντρωσης εξουσίας;», εισήγηση στην ημερίδα «*Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.

Κασκούτη Κατερίνα, «Η κεμαλική παράταξη στην αντιπολίτευση: από την ηγεμονία στον συμβιβασμό;», εισήγηση στο συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Κοφίτσα Άννα–Μαρία, «Η προοπτική εξευρωπαϊσμού του τουρκικού πολιτικού συστήματος και η στάση της ισλαμικής παράταξης», εισήγηση στην ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

Λαχανά Ευφημία, «Το ΔΚΛ στο στόχαστρο της πολιτικής του Έρντογαν», εισήγηση στο συνέδριο «*Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Σεντουκίδη Αφροδίτη, «Το ΚΕΔ και η τουρκική εξωτερική πολιτική στη Μέση Ανατολή», εισήγηση στο Συνέδριο «*Στρατηγική και Ενέργεια: Συγκρούσεις και συμπτώσεις συμφερόντων στην Ευρασία*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 14 Μαΐου 2019.

2.3.7. Μειονότητες και Μετανάστευση

2.3.7.1. Δημοσιεύσεις

Delavinias S., “The refugee crisis and the diplomatic strife between Turkey and EU”, in Turkish & Eurasian Studies Lab. *Yearbook 2016. Turkish & Eurasian Studies*, Piraeus, Turkish & Eurasian Studies Lab, 2018, pp. 17-24.

Γιαννοπούλου Φωτεινή, «Η Κίνα και η πολιτική καταπίεσης της μουσουλμανικής μειονότητας των Ουιγούρων», *Τετράδια Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών*, Τόμος 2, Τεύχος 1, 2019.

Δελαβίνιας Σταύρος, «Σχέσεις ΕΕ – Τουρκίας με φόντοτοπροσφυγικό», *Μακεδονία της Κυριακής*, 18 – 19 Ιουνίου 2016.

Διακουμέα Σταματίνα, «Το ουκρανικό ζήτημα, οι Τάταροι της Κριμαίας και η θέση της Τουρκίας», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 1, Τεύχος 2, 2014, σελ. 5 – 13.

Πέτρου Ζωή, «Οι σχέσεις της Άγκυρας με τις κουρδικές μειονότητες: Η κρίση της Μπασίκα, η Βαγδάτη και ο Παράγοντας Ί.Κ.», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 3, Τεύχος 1, 2016, σελ. 33 – 41.

Σεληνιωτάκη Βενέτα–Ιωάννα, «Σχέσεις [της Άγκυρας] με τις μουσουλμανικές μειονότητες», *Μακεδονία της Κυριακής*, 7 Ιουνίου 2015.

Τουρκομιχάλη Άνθια, «Το Κοινό Σχέδιο Δράσης Ε.Ε. – Τουρκίας για το Προσφυγικό», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 2, 30 Οκτωβρίου 2015.

Φερεκίδης Ορέστης Αλκίνοος, «Η μουσουλμανική μειονότητα της Δυτικής Θράκης και η Τουρκία: Πολιτικές και γεωστρατηγικές διαστάσεις», *Τετράδια Ομάδας Έρευνας Τουρκίας*, Τόμος 4, Τεύχος 1, 2017, σελ. 21 – 25.

Φουρλεμάδη Παρασκευή Παγώνα, «Η Σύνοδος Κορυφής Τουρκίας-Ε.Ε. για το Προσφυγικό της 29ης Νοεμβρίου 2015», Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, *Ενημερωτικό Σημείωμα Τουρκίας*, Αρ. 4, 17 Δεκεμβρίου 2015.

2.3.7.2. Εισηγήσεις

Ασδεράκη Φωτεινή, «Μεταναστευτική κρίση: ένα παράθυρο ευκαιρίας ή ένα νέο εμπόδιο για την (επανα)προσέγγιση ΕΕ-Τουρκίας», εισήγηση στην ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας*

περιφέρειας σε μετάβαση.», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

Δελαβίνιας Σταύρος, «Το προσφυγικό ως μοχλός πίεσης: Η στάση της Τουρκίας και η 'πολιτική μηδενικών προβλημάτων' με την Ε.Ε. και την Ελλάδα», εισήγηση στην ημερίδα «*Η Τουρκία και οι στρατηγικές ανακατατάξεις μιας περιφέρειας σε μετάβαση.*», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 30 Μαρτίου 2016.

2.4. Παρουσία στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Το Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, στο πλαίσιο της εξωστρέφειας των ερευνητικών του δράσεων, επιδιώκει τη δημοσίευση των ερευνών των μελών του στα εγχώρια Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Για τους σκοπούς αυτούς, οι δόκιμοι ερευνητές του Εργαστηρίου ετοιμάζουν σε ετήσια βάση τη σύνταξη ενός αφιερώματος στην Τουρκία και τον ευρασιατικό χώρο στον ελληνικό Τύπο. Αυτά τα αφιερώματα απαρτίζονται από άρθρα αναλύσεων και ερμηνεύουν τις ετήσιες εξελίξεις, οι οποίες αφορούν τα πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά δρώμενα κυρίως της Τουρκίας, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Το Ε.Τ.Ε.Μ. έχει προχωρήσει στη σύνταξη των εξής ετήσιων αφιερωμάτων:

2014 – 2015

- *Αφιέρωμα στην Βαλκανική Πολιτική της Τουρκίας* – εφημερίδα «Μακεδονία της Κυριακής», 7 Ιουνίου 2015.

2015 – 2016

- *Αφιέρωμα στο Πολιτικό Σύστημα της Τουρκίας*– εφημερίδα «Μακεδονία της Κυριακής», 18 – 19 Ιουνίου 2016.

2016 – 2017

- *Αφιέρωμα στην Τουρκία ένα χρόνο μετά την απόπειρα[πραξικοπήματος]*– εφημερίδα «Μακεδονία της Κυριακής», 9 Ιουλίου 2017.

2017 – 2018

- *Δοκιμασία για τη Δημοκρατία [στην Τουρκία]*– ειδικό ένθετο «Strategies & Politics», εφημερίδα «Παραπολιτικά», 23 Ιουνίου 2018.

3. Συμβολή προσκεκλημένων ομιλητών και συντονιστών

Το Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, στα πλαίσια προαγωγής του υγιούς και εποικοδομητικού διαλόγου, προσκαλεί ανθρώπους

του πνεύματος, της επιστήμης και της πολιτικής, προκειμένου να συζητήσουν ποικίλα θέματα, που υπάγονται στα επιστημονικά ενδιαφέροντα του Εργαστηρίου. Από την ημέρα της ιδρύσεως του, το Ε.Τ.Ε.Μ. έχει διοργανώσει τις ακόλουθες ομιλίες καλεσμένων:

2014 – 2015

- «Ο Κουρδικός λαός στο σταυροδρόμι της Μέσης Ανατολής» – Διάλεξη του κ. Τζεμίλ Τουράν, 25 Μαΐου 2015.

2015 – 2016

- «Ο Έρντογαν και τα Μ.Μ.Ε στην Σύγχρονη Τουρκία» –Ομιλία του κ. Μανώλη Κωστίδη, 7 Δεκεμβρίου 2015.

2016 – 2017

- «Η Τουρκία του Έρντογαν. Αναζητώντας ρόλο (2002 – 2017).»– Κεντρική Ομιλία του Πρέσβη ε.τ. κ. Γ. Γεννηματά, Γενικός Γραμματέας της Προεδρίας της Δημοκρατίας, στην Ημερίδα «Η Τουρκία του Έρντογαν. Στρατηγικές επιδιώξεις ενόπιον περιφερειακών ανακατατάξεων.», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 5 Μαΐου 2017.

2017 – 2018

- «Τουρκία και στρατηγικές εξελίξεις στην ευρύτερη Ανατολική Μεσόγειο»– Κεντρική Ομιλία του Πρέσβη ε.τ. κ. Γ. Γεννηματά, Γενικός Γραμματέας της Προεδρίας της Δημοκρατίας, στο συνέδριο «Εκδημοκρατισμός, Στρατηγική και Οικονομικές Σχέσεις. Τουρκία και Ευρασιατικός Χώρος», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 25 Απριλίου 2018.

Επιπρόσθετα, τις ημερίδες και τα συνέδρια του Ε.Τ.Ε.Μ. έχουν τιμήσει με την παρουσία τους, είτε ως πρόεδροι συνεδριών είτε ως προσκεκλημένοι ομιλητές, οι εξής:

Πρόεδροι Συνεδριών (Συντονιστές)

❖ Ευαγόρου Ευαγόρας ❖ Ήφαιστος Παναγιώτης ❖ Κότιος Άγγελος ❖ Κωστίδης Μανώλης ❖ Λιαρόπουλος Ανδρέας ❖ Μαθιουλάκης Μιχάλης ❖ Μανδαλίδης Γιάννης	❖ Νέδος Βασιλείος ❖ Ρουκανάς Σπύρος ❖ Σταθακόπουλος Δημήτρης ❖ Σωτηρίου Στυλιανός ❖ Τζιαμπίρης Αριστοτέλης ❖ Φαραντούρης Νικόλαος

Προσκεκλημένοι Ομιλητές

❖ Αλεβίζος Χαράλαμπος	❖ Παπασωτηρίου Χαράλαμπος
❖ Αοδεράκη Φωτεινή	❖ Περιφάνης Θεοδόσιος
❖ Αυλωνίτης Γεράσιμος	❖ Ρουκανάς Σπύρος
❖ Λαγούμας Αθανάσιος	❖ Ρούσσοσ Σωτήριος
❖ Δημητρίου Μαρία Ελένη	❖ Σαμαράς Αθανάσιος
❖ Δογάνη Μυρσίνη	❖ Σκαράκης Αλέξανδρος
❖ Ευαγόρου Ευαγόρας	❖ Σκοτινιώτης Αντώνης
❖ Ήφαιστος Παναγιώτης	❖ Σωτηρίου Στυλιανός
❖ Κουσκουβέλης Ηλίας	❖ Τρούλης Μάρκος
❖ Λάμπας Νικόλαος	❖ Τσιριγώτης Διονύσιος
❖ Μαθιουλάκης Μιχάλης	❖ Φαραντούρης Νικόλαος
❖ Παναγοπούλου Τζίνα	❖ Χαραλαμπόπουλος Νίκος

4. Εκπαιδευτικές και Επιμορφωτικές δράσεις

Η επιστημονική κατάρτιση και εκπαίδευση των μελών του αποτελεί έναν από τους βασικούς σκοπούς λειτουργίας του Ε.Τ.Ε.Μ.. Προκειμένου να το επιτύχει, το Εργαστήριο διεξάγει κατά καιρούς διάφορες εκπαιδευτικές και επιμορφωτικές δράσεις, όπως τα Σεμινάρια Μεθοδολογίας. Αυτά πραγματοποιούνται σε ετήσια βάση, στις αρχές κάθε ακαδημαϊκού έτους, και σκοπό έχουν την εξοικείωση των μελών του Εργαστηρίου με τις ερευνητικές μεθόδους που ακολουθεί το Ε.Τ.Ε.Μ, αλλά και τη μεθοδολογία του πεδίου της πολιτικής επιστήμης γενικότερα. Το Εργαστήριο συνεργάζεται επίσης με τον *Όμιλο Κινηματογράφου* του Τμήματος Δ.Ε.Σ. του Πα.Πει., προκειμένου οι ερευνητές του μέσω της έβδομης τέχνης να έρθουν σε επαφή με τον πολιτισμό, πολιτική σκέψη και ιστορία των λαών και χωρών που μελετούν. Επιπρόσθετα, κατά καιρούς το Εργαστήριο επισκέπτεται διάφορους πολιτιστικούς χώρους, όπως μουσεία, εκθέσεις και πολιτιστικούς συλλόγους.

5. Σχέδια για το μέλλον

Το ελπιδοφόρο ταξίδι του Ε.Τ.Ε.Μ, που ξεκίνησε πριν από μερικά χρόνια, αναμένεται να συνεχιστεί και στο εγγύς μέλλον. Λειτουργώντας με γνώμονα τη διάδοση της γνώσης και την πρόοδο, φιλοδοξία του Εργαστηρίου είναι να επεκτείνει τις ερευνητικές και επιστημονικές του δράσεις. Αυτό ευελπιστεί να το επιτύχει με δύο τρόπους:

- Ο πρώτος εξ αυτών είναι η διεύρυνση των δραστηριοτήτων του, μέσω επιστημονικών συνεργασιών με φορείς αναγνωρισμένου κύρους και αξίας στον τομέα των διεθνών σχέσεων και των τουρκικών και ευρασιατικών σπουδών, αποσκοπώντας όχι μόνο στην ανταλλαγή

καλών πρακτικών, αλλά και την αρτιότερη κατάρτιση των δόκιμων ερευνητών που απαρτίζουν τις ομάδες έρευνας του Ε.Τ.Ε.Μ.. Τέτοιου είδους συνεργασίες οδηγούν συνήθως σε συμπράξεις για την εκπόνηση σημαντικών ερευνητικών σχεδίων, διδακτορικών ερευνών κ.ο.κ. που άπτονται των θεματικών και των περιφερειών που μελετά το Εργαστήριο.

- Ο δεύτερος τρόπος είναι η εμβάθυνση και διάχυση της γνώσης στον ελλαδικό χώρο επί των θεμάτων Τουρκίας και Ευρασίας, μέσω της διεξαγωγής συνεδρίων, σεμιναρίων και δημοσιεύσεων, καθώς και συμμετοχής σε τέτοιου είδους επιστημονικές εκδηλώσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Πέραν αυτών, το Ε.Τ.Ε.Μ., πιστό στην παράδοση που έχει δημιουργηθεί, θα παραμείνει προσηλωμένο στην υλοποίηση των σκοπών του και τη συνεχή την όσο το δυνατόν αρτιότερη επιμόρφωση των μελών του, συνεισφέροντας με τον τρόπο αυτό στην καλλιέργεια του επιστημονικού δυναμικού της χώρας στον τομέα των τουρκικών και ευρασιατικών μελετών.

* * * * *

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α. ΑΠΟΦΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ Ε.Τ.Ε.Μ.

Β. ΤΟ Ε.Τ.Ε.Μ. ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

A.1. Απόψεις πρώην μελών των Ομάδων Έρευνας του Εργαστηρίου που ακολούθησαν Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ελλάδα ή το Εξωτερικό, για τη δράση του Ε.Τ.Ε.Μ..

Αλεξάνδρα Νικοπούλου

Διεθνολόγος, Απόφοιτος Πανεπιστημίου Πειραιώς.
Υποψήφια Διδάκτωρ στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

«Η εμπειρία μου στο Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών (Ε.Τ.Ε.Μ.) του Τμήματος Δ.Ε.Σ. του Πανεπιστημίου Πειραιώς (Πα.Πει.) είναι πραγματικά μοναδική, καθώς σηματοδότησε την πρώτη επαφή μου με τον κόσμο της έρευνας και τα τεκταινόμενα στην ευρύτερη περιοχή της Ευρασίας. Η συμμετοχή μου τόσο στις συλλογικές εκδόσεις και τα συνέδρια όσο και στις οργανωσιακές δομές του Εργαστηρίου, συνέβαλλε στην προσωπική και ακαδημαϊκή μου ανάπτυξη. Το Ε.Τ.Ε.Μ. με οδήγησε να ανακαλύψω την αγάπη μου για την έρευνα και συγκεκριμένα για την περιοχή της Μέσης Ανατολής και με ώθησε να συνεχίσω τις σπουδές μου στο συγκεκριμένο αντικείμενο, με στόχο πλέον να το ακολουθήσω ακαδημαϊκά ώστε να επιστρέψω στην κοινότητα όσα έμαθα μέσα από την ερευνητική διαδικασία. Πιστεύω ότι αποτελεί μια απαραίτητη εμπειρία για τους νέους επιστήμονες που επιθυμούν να ασχοληθούν με την Τουρκία και την Ευρασία.»

* * * * *

Σταύρος Δελαβίνιας

Διεθνολόγος, Απόφοιτος Πανεπιστημίου Πειραιώς.
Μεταπτυχιακός φοιτητής στο Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης.

«Όντας πρώην μέλος του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών (Ε.Τ.Ε.Μ.) μπορώ να μιλήσω μετά βεβαιότητας για το υψηλό επίπεδο των δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου. Η προαγωγή του ακαδημαϊκού διαλόγου και η παραγωγή επιστημονικής έρευνας καθιστούν το Ε.Τ.Ε.Μ. έναν επιστημονικό φορέα που δεν έχει σε τίποτα να ζηλέψει τους αντίστοιχους φορείς του εξωτερικού. Η εκπαίδευση του νέου ερευνητικού δυναμικού, που απαρτίζει τις ομάδες έρευνάς του, παρέχει στους δόκιμους ερευνητές τα κατάλληλα εφόδια για τη συνέχεια των σπουδών τους και τη μετάβαση στην αγορά εργασίας,

συμβάλλοντας έτσι στη βέλτιστη κατάρτιση του μελλοντικού επιστημονικού δυναμικού της χώρας.»

* * * * *

Άννα – Μαρία Κοφίτσα

Διεθνολόγος, Απόφοιτος Πανεπιστημίου Πειραιώς.
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο του Bath.

«Ούσα ενεργό μέλος του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς στη διάρκεια του πρώτου έτους σύστασής του, η εμπειρία και οι γνώσεις που αποκόμισα αποδείχθηκαν καταλυτικές για την πορεία των σπουδών μου. Η οργάνωση των δράσεων του Εργαστηρίου και η θεματολογία των επιστημονικών ερευνών που πραγματοποιήθηκαν με ώθησε στο να αναλύσω εις βάθος την πολιτική πραγματικότητα της γείτονος χώρας. Ως εκ τούτου είχα πλήρη κατανόηση των εργασιών εκπόνησης μιας έρευνας στις μεταπτυχιακές μου σπουδές σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού.

Εύχομαι το Εργαστήριο να συνεχίσει να αποτελεί κινητήριο δύναμη και για άλλους νέους ερευνητές, έτσι ώστε να αποκτήσουν βάσεις και να αφοσιωθούν στο αντικείμενό τους, συνεχίζοντας να παράγουν αξιοζήλευτο έργο.»

* * * * *

Αλεξία Κώστα

Διεθνολόγος, Απόφοιτος Πανεπιστημίου Πειραιώς.
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο London School of Economics.

«Η συμμετοχή μου στο Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών (ΕΤΕΜ) του Τμήματος ΔΕΣ του Πα.Πει. με έχει βοηθήσει να εξελιχθώ τόσο σε ακαδημαϊκό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο.

Αρχικά, είχα τη δυνατότητα να εμβαθύνω τις γνώσεις μου γύρω από τις «Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις της Τουρκίας» που μονοπωλούν το ενδιαφέρον μου. Η καταγραφή χρονολογίων, η συμμετοχή σε Τετράδια και Ημερίδες γύρω από αυτό το θέμα με βοήθησε στην πορεία στο να βελτιώσω τις δεξιότητές μου στην αναζήτηση ακαδημαϊκών πηγών, στη συγγραφή άρθρων, καθώς και στην παρουσίαση ακαδημαϊκής έρευνας μπροστά σε πλήθος ακροατών. Αυτές οι

δεξιότητες που απέκτησα, με βοήθησαν να ανταποκριθώ στις υποχρεώσεις μου κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών και, κυρίως, στη συγγραφή της μεταπτυχιακής μου εργασίας.

Σε επαγγελματικό επίπεδο, το ΕΤΕΜ έπαιξε σημαντικό ρόλο στην εξέλιξή μου. Η συμμετοχή μου σε όλες αυτές τις δραστηριότητες, αλλά και η ανάθεση «διοικητικών» ρόλων εντός του ΕΤΕΜ, μου «άνοιξαν» νέους ορίζοντες για την ενασχόλησή μου με τη Διαχείριση του Ανθρώπινου Δυναμικού. Θεωρώ ότι το ΕΤΕΜ έχει σημαντικό ρόλο στην ακαδημαϊκή και επαγγελματική εξέλιξη των φοιτητών. Το σημαντικότερο, όμως, για εμένα είναι ότι το ΕΤΕΜ αποτελεί μια μεγάλη οικογένεια για όλα εμάς τα μέλη του, από την οποία έχουμε λάβει τις απαραίτητες ακαδημαϊκές-τεχνικές γνώσεις-βάσεις για μία καλή σταδιοδρομία».

* * * * *

Βασιλική Μηλιώτη

Εκπαιδευτικός

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στις Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Πολιτικές στην

Εκπαίδευση, Κατάρτιση και Έρευνα.

Απόφοιτος του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

«Το Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών (Ε.Τ.Ε.Μ.) του Τμήματος ΔΕΣ του Πα.Πει. λειτουργεί ως μια δεξαμενή γνώσεων όπου ο κάθε ερευνητής μελετά σε βάθος έναν τομέα έρευνας. Ο καταμερισμός εργασίας σε συνδυασμό με τις τακτικές συναντήσεις, ευνοούν τόσο την εμπάθυνση όσο και την διεύρυνση των γνώσεων με αποτέλεσμα την καλύτερη κατανόηση της διεθνούς πραγματικότητας.

Στο πλαίσιο του Ε.Τ.Ε.Μ. οι ερευνητές μυσούνται στην μεθοδικότητα και την κριτική σκέψη, στοιχεία απαραίτητα για την συγγραφή επιστημονικών κειμένων. Στα μεθοδολογικά σεμινάρια αναλύεται ο τρόπος συγγραφής επιστημονικών αναλύσεων μέσα από τη δημιουργία σχέσεων αιτίου – αιτιατού. Αποκορύφωμα των εργασιών του Ε.Τ.Ε.Μ. είναι η διοργάνωση επιστημονικών ημερίδων και συνεδρίων όπου οι δόκιμοι ερευνητές λαμβάνουν το βάπτισμα του πυρός κοινοποιώντας τις μελέτες τους.

Επί προσωπικού, η συμμετοχή μου στο Ε.Τ.Ε.Μ. ήταν μείζονος σημασίας για την ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής μου διατριβής, καθώς συνέβαλε στην έρευνα και την ανάλυση του ερευνητικού ζητήματος βάσει επιστημονικών εργαλείων. Ακόμη, επιχειρώντας έναν αναστοχασμό από την σκοπιά της εκπαιδευτικού, θεωρώ το Εργαστήριο πρότυπο διδασκαλίας για τις Διεθνείς Σχέσεις και φυτώριο νέων ερευνητών με ήθος και αφοσίωση. Επέδρασε

σημαντικά στον τρόπο σκέψης μου για τη διδασκαλία και μου έδωσε το έναυσμα για να αξιοποιήσω το ρόλο του σχολείου ως ήπια δύναμη μέσα από τη συμμετοχή σε διεθνή εκπαιδευτικά προγράμματα.»

* * * * *

Χρήστος Μουρδουκούτας

Διεθνολόγος, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στις «Κινεζικές Σπουδές».
Απόφοιτος του Πανεπιστημίου Πειραιώς και της Ακαδημίας Yenching του
Πανεπιστημίου του Πεκίνου.

«Ως μέλος της Ομάδας Έρευνας Καυκάσου (ΟΜ.Ε.Κ.) του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών (Ε.Τ.Ε.Μ.) του Τμήματος Δ.Ε.Σ. του Πανεπιστημίου Πειραιώς απέκτησα σημαντικές γνώσεις σχετικά με την εκπόνηση ακαδημαϊκής έρευνας. Έτσι συνέταξα επιστημονικές αναλύσεις για την κινεζική Εξωτερική Πολιτική στον Καύκασο, η οποία δημοσιεύτηκε στα Τετράδια Ευρασιατικών Μελετών του Εργαστηρίου.

Η ενασχόληση μου με την κινεζική εξωτερική πολιτική και η ερευνητική εμπειρία που αποκόμισα αποτέλεσαν σημαντικό κριτήριο για την αποδοχή μου, αλλά και για την επιτυχή ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών μου σπουδών στην Ακαδημία Yenching του Πανεπιστημίου του Πεκίνου. Ευελπιστώ το Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών να συνεχίσει, για πολλά ακόμα χρόνια, να εκπαιδεύει νέους επιστήμονες σε θέματα Ευρασίας και να εφοδιάζει τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Πειραιώς με προσόντα απαραίτητα για την μετέπειτα σταδιοδρομία τους.»

* * * * *

Θέτις Μυτιλήνη

Information Security & Data Privacy Manager
Μεταπτυχιακό Δίπλωμα (MSc) στην «Γεωπολιτική Ανάλυση, Γεωστρατηγική
Σύνθεση και Σπουδές Άμυνας και Διεθνούς Ασφάλειας». Απόφοιτος του
Πανεπιστημίου Πειραιώς και του Ε.Κ.Π.Α..

«Λίγες είναι οι ευκαιρίες που έχουν οι φοιτητές να ανακαλύψουν πώς γίνεται πραγματικά μία επιστημονική έρευνα, και το Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών του Τμήματος ΔΕΣ του Πα.Πει. δίνει αυτή την

ευκαιρία. Με προσήλωση προς το αντικείμενο, δημοσιεύουν αξιοζήλευτα άρθρα, παρουσιάζουν με υπερηφάνεια τη δουλειά τους σε συνέδρια και όλα αυτά κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Η συμμετοχή στο ΕΤΕΜ αποτελεί ένα δυνατό εφόδιο γνώσεων και εμπειρίας, που τους προετοιμάζει έτσι ώστε να εξελιχθούν στην επαγγελματική τους πορεία.

Εύχομαι το Εργαστήριο να εξελίσσεται διαρκώς και να γεμίζει με τις ιδέες νέων φοιτητών που δράττουν αυτή την ευκαιρία!»

* * * * *

Βασίλης Παπαγεωργίου

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα (MSc) στη Διαχείριση Κρίσεων και Ασφάλειας
Απόφοιτος του Πανεπιστημίου Πειραιώς και του Πανεπιστημίου του Leiden.

«Κατά το διάστημα της συμμετοχής μου ως προπτυχιακός φοιτητής στις ομάδες έρευνας του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών του Τμήματος Δ.Ε.Σ. του Πα.Πει. μου δόθηκε η ευκαιρία να ασχοληθώ ενεργά με αντικείμενα που άπτονταν των ακαδημαϊκών μου ενδιαφερόντων, όπως η οικονομική πολιτική της Τουρκίας, καθώς και ζητήματα κυβερνοασφάλειας στη γείτονα χώρα.

Αξιοποιώντας τα ερευνητικά εργαλεία από τις προπτυχιακές σπουδές στο Δ.Ε.Σ. και μέσω του Εργαστηρίου, μου δόθηκαν οι βάσεις για την πραγματοποίηση έρευνας στις πολιτικές επιστήμες. Οι εν λόγω βάσεις μου έδωσαν σημαντικά εφόδια, αφενός, για την επιλογή του τομέα που αποφάσισα να εξειδικευτώ με τη συνέχιση των σπουδών μου (ΠΜΣ) στο εξωτερικό, και αφετέρου, για την εκπόνηση σχετικών εργασιών και έρευνας που πραγματοποίησα έκτοτε πάνω στον τομέα της Ασφάλειας.

Κατά την προσωπική μου άποψη, το Εργαστήριο λειτουργεί κάτω από αυστηρά ερευνητικά πρότυπα, παράγοντας ένα έγκυρο επιστημονικό αποτέλεσμα με προστιθέμενη αξία αναφορικά με τις Τουρκικές και Ευρασιατικές μελέτες, ενώ αποτελεί σημαντικό εφόδιο για οποιοδήποτε φοιτητή/μέλος του που επιθυμεί να συνεχίσει να ασχολείται με την έρευνα στα μετέπειτα βήματά του.»

* * * * *

Γεωργία Σεδίκου

Οικονομολόγος, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα (MSc) στην «*Ενέργεια: Στρατηγική, Δίκαιο και Οικονομία*». Απόφοιτος Πανεπιστημίου Πειραιώς.

«Όντας μέλος της Ομάδας Έρευνας Καυκάσου του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών από το 2017, έχω να σημειώσω ότι η δουλειά που πραγματοποιείται στις τάξεις του είναι αξιόπαινη. Συμβάλλει ουσιαστικά στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας για τους φοιτητές που επιθυμούν να συνεχίσουν περαιτέρω τις σπουδές τους στις Διεθνείς Σχέσεις και να εμβαθύνουν σε ζητήματα που αφορούν τις χώρες της Ευρασίας αλλά και της Τουρκίας.

Προσωπικά έμεινα πολύ ικανοποιημένη από τη δουλειά που είδα ότι πραγματοποιείται με μεράκι και ζήλο σε όλα τα στάδια, από την προετοιμασία των Ομάδων Έρευνας μέχρι και την ημέρα πραγματοποίησης του ετήσιου Συνεδρίου του. Εύχομαι από καρδιάς τη συνέχιση και μεταλαμπάδευση των γνώσεων που δημιουργεί και προωθεί το Εργαστήριο μέσω των Συνεδρίων και των Δημοσιεύσεών του για πολλά χρόνια!»

* * * * *

Βενέτα-Ιωάννα (Τέτα) Σεληνιωτάκη

Ιδιωτική Υπάλληλος

Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

«Συμμετείχα στο Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών του Τμήματος ΔΕΣ του Πα.Πει. επί τρία συναπτά έτη ως Δόκιμη Ερευνήτρια. Μέσω της συμμετοχής μου αποκόμισα πολύτιμες γνώσεις για την διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας κάτι το οποίο αδιαμφισβήτητα με βοήθησε στη μετέπειτα ακαδημαϊκή μου πορεία και στην εκπόνηση της υποχρεωτικής μεταπτυχιακής διατριβής.

Το Εργαστήριο παρείχε την απαραίτητη καθοδήγηση αναφορικά με την εκπόνηση αναλύσεων και μελετών πάνω στο αντικείμενο έρευνας, αλλά και χώρο για τη δημοσίευσή τους τόσο στον ιστότοπο του Εργαστηρίου όσο και στον Τύπο (Μακεδονία της Κυριακής). Επιπλέον, η συμμετοχή μου στις Ημερίδες του Εργαστηρίου ως Δόκιμη Ερευνήτρια με την παρουσίαση επιστημονικής έρευνας που διεξήγαγα, πάντα υπό την απαραίτητη ακαδημαϊκή καθοδήγηση,

με βοήθησε να ανταπεξέλθω στις παρουσιάσεις τόσο στην επαγγελματική μου σταδιοδρομία όσο και στο Μεταπτυχιακό που επέλεξα να σπουδάσω.

Αν μπορούσα να συνοψίσω τα παραπάνω με λίγες λέξεις, θα ήταν «εμπειρία και γνώσεις» τις οποίες δεν θα μπορούσα να αποκομίσω διαφορετικά.»

* * * * *

A.2. Κρίσεις και απόψεις Συνεργατών του Εργαστηρίου για τη δράση του Ε.Τ.Ε.Μ..

Παναγιώτης Ήφαιστος

Ομότιμος Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων και Στρατηγικών Σπουδών
Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Πειραιώς

«Η εκτίμησή μου όσον αφορά το Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών (<http://etem.unipi.gr/>) του Τμήματος ΔΕΣ του Πανεπιστημίου Πειραιώς είναι η καλύτερη δυνατή. Πρόκειται για Παραδειγματική περίπτωση δημιουργίας θεσμών επιστημονικής ανάπτυξης και καλλιέργειας της γνώσης εντός και εκτός του Πανεπιστημίου. Έχω άμεση αντίληψη της εμπλοκής των φοιτητών και της εκπαίδευσής τους για το πώς θα πρέπει να ερευνούν τους επιστημονικούς τομείς που καλλιεργεί το Τμήμα. Γίνονται πολλές επιστημονικές συναντήσεις, συζητήσεις και δημοσιεύσεις που καταμαρτυρούν τον τρόπο με τον οποίο μέσα στο πανεπιστημιακό άσυλο οι ακαδημαϊκοί μπορούν να εκπληρώνουν την αποστολή τους για έρευνα, διδασκαλία, συγκριτική ανάλυση, σύνδεση της θεωρίας με την εμπειρία και δημοσιεύσεις που εμπλουτίζουν την βιβλιογραφία σε κρίσιμους τομείς της Ελληνικής εξωτερικής πολιτικής.»

* * * * *

Ηλίας Κουσκουβέλης

Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων
Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

«Παρακολουθώ από καιρό τις δραστηριότητες του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, την ποιοτική βασική έρευνα που διεξάγεται, καθώς και την συμμετοχή/εκπαίδευση των φοιτητών και φοιτητριών σε αυτό, η οποία διαπιστώνω ότι συμβάλλει κατά τον καλύτερο και ουσιαστικότερο τρόπο στην εκπαίδευσή τους, αλλά και στην προαγωγή, εν γένει, της μελέτης των Διεθνών Σχέσεων στον τόπο μας.

Με βάση τα παραπάνω, θεωρώ ότι θα ήταν σκόπιμη η συνεργασία με το Εργαστήριο Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ενοποίησης (idea.uom.gr) του Τμήματος ΔΕΣ του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, το οποίο διευθύνω.

Μία τέτοια συνεργασία θα ενδυνάμωνε τους ήδη υφιστάμενους ισχυρούς δεσμούς μεταξύ των δύο Τμημάτων και θα μπορούσε να συμπεριλάβει, σε πρώτη φάση, την συμμετοχή φοιτητών και φοιτητριών από κοινού σε ερευνητικές ομάδες, όπως και την διασύνδεση των ιστοσελίδων με στόχο την από κοινού προβολή του παραγόμενου έργου.»

* * * * *

Ιάκωβος Ζ. Ακτσόγλου

Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής
Τουρκική Ιστορία 19^{ος} – 20^{ός}Αιώνας
Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών
Δ.Π.Θ.

«Παρακολουθώντας, όλα αυτά τα χρόνια, τόσο τις ανακοινώσεις όσο και τις φιλότιμες προσπάθειες των συμμετεχόντων με εργασίες-παραουσιάσεις αναφορικά με την Τουρκία φοιτητών σας εκτιμώ ότι η ωφέλεια της υπάρξεώς του είναι πολυειδής.

Ως εκ του αντικειμένου που θεραπεύω είμαι σε θέση να ισχυρίζομαι ότι α. η πληροφόρηση που προσφέρει συμβάλει στην πληρέστερη κατανόηση των δρωμένων στη γειτονική χώρα, και μάλιστα από ενδιαφερομένους περί αυτά οι

οποίοι δεν έχουν τη σχετική γνώση ώστε να μπορούν να μορφοποιούν διάφορα σχετικά με τις εξελίξεις στην Τουρκία ερμηνευτικά σχήματα, β. οι εμπλεκόμενοι φοιτητές με την τριβή περί τα ανωτέρω ζητήματα λαμβάνουν, υπό την καθοδήγησή σας, τόσο το βάπτισμα του πυρός στην έρευνα, όσο και «εθίζονται» στο ν' ασχολούνται με το αντικείμενο των σπουδών τους (διεθνείς σχέσεις) αλλά και να το αντιλαμβάνονται ευχερέστερα, γεγονός που τους προσδίδει σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα στην εξέλιξη της ακαδημαϊκής τους σταδιοδρομίας, γ. η παρουσία και η ουσιαστική λειτουργία του (δηλαδή όχι τυπική ύπαρξή του) συνιστά μία ακόμη επιβεβαίωση ότι το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς εγκύπτει ειδικώς και στον παράγοντα Τουρκία, τον τόσο σημαντικό ως προς τη γνώση-κατανόησή του για τη χώρα μας, τον οποίο μάλιστα έτσι εξετάζουν-μελετούν οι ίδιοι οι φοιτητές του.

Ακόμη, σήμερα που συμπτωματικώς τυγχάνει να τιμάται διεθνώς η ημέρα κατά της παραχαράξεως [24^η Ιουνίου], θα ήθελα να προσθέσω ότι οι διατυπωθείσες προσεγγίσεις που παρουσιάζονται από τις ηλεκτρονικές σελίδες του εργαστηρίου ελεγχόμενες ως προς την ακρίβεια των ιστορικών τους διαστάσεων δεν παρουσιάζουν λάθη ή παραλείψεις που οφείλονται σε άγνοια ή άλλους ...λόγους. Ακόμη κι αυτό το γεγονός προσθέτει στον υπ' εμού θετικώς κρινόμενο χαρακτήρα του συγκεκριμένου Εργαστηρίου.

Τέλος, με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να σας συγχαρώ για την ωραία πρωτοβουλία σας της ιδρύσεώς του, της επιτυχούς και ουσιαστικής, για όλα αυτά τα χρόνια, διευθύνσεώς του αλλά και για όλα όσα, συντόμως, αναφέρω παραπάνω σχετικώς με τη δραστηριότητά του.»

* * * * *

Νικόλαος Λιάζος

Επίκουρος Καθηγητής

Τουρκική Γλώσσα και Πολιτισμός

Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

«Τα τελευταία χρόνια παρακολουθώ το Εργαστήριό σας που αποτελεί ένα σημαντικό επιστημονικό φορέα παραγωγής έρευνας, μελέτης και ανάπτυξης της επιστημονικής γνώσης. Ο σκοπός των δημοσιευμάτων βοηθάει τους ερευνητές να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους για την περιοχή αυτή. Οι μελέτες και η ανάλυση πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων στην Τουρκία και τον ευρασιατικό χώρο οι οποίες προέρχονται από πρωτογενές υλικό, συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση της τουρκικής και ευρασιατικής πραγματικότητας στην Ελλάδα. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι οι αυριανοί

επιστήμονες να έχουν μια καλύτερη και αντικειμενική εικόνα της περιοχής, ούτως ώστε να συμβάλουν από την πλευρά τους για τα συμφέροντα της χώρας μας. Σας συγχαίρω για την προσπάθειά σας και σας ενθαρρύνω να συνεχίσετε.»

* * * * *

Δημήτριος Σταθακόπουλος

Δρ. Παντείου Πανεπιστημίου

Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω

«Από την συμμετοχή μου σε τρία συνέδρια (ημερίδες ή/και διημερίδες) του Ε.Τ.Ε.Μ., με εντυπωσιασμό διαπίστωνα την εξαιρετική κατάρτιση, αλλά και αποδοτική - ουσιαστική γνώση των προπτυχιακών φοιτητών σας, όπως και των μεταπτυχιακών, που περνώντας από τη διδασκαλία σας, εξελίχθηκαν σε δόκιμους νέους ειδικούς επιστήμονες περί τα Ελληνο-Τουρκικά και όχι μόνον. Οι παρουσιάσεις - θέσεις και γνώμες μετά γνώσεως που έχουν κατατεθεί στα προαναφερόμενα συνέδρια, ήταν άριτες στη δομή και με ορισμένο (όχι αόριστο), συμπέρασμα/ «διά ταύτα», όπως αναφέρουμε οι Νομικοί, ενδεχομένως χρήσιμο στους ασκούντες Κρατική διοίκηση επί των εν λόγω θεμάτων.

Επίσης, η συμμετοχή διεθνώς καταξιωμένων επιστημόνων, οι εισηγήσεις τους, οι ομιλίες και οι Προεδρίες τους, έχουν καταξιώσει το ΕΤΕΜ ως Κυψέλη - πεδίο ζύμωσης και προαγωγής της σκέψης περί τα Ελληνο-Τουρκικά που ήταν, είναι και θα είναι επίκαιρα λόγω της γειννίασης με την Τουρκία.

Υπό το πρίσμα αυτό, το Εργαστήριο δεν επιτελεί μόνο ακαδημαϊκό ρόλο, αλλά αποτελεί αναγκαιότητα και επομένως ορθώς το Πα.Πει / Τμήμα ΔΕΣ, ενεργοποίησε και διατηρεί το Ε.Τ.Ε.Μ. υπό την δ/ση- εποπτεία σας..

Αλλά ακόμα και επί προσωπικού μιλώντας, από τη συμμετοχή μου στο ΕΤΕΜ, έχω ωφεληθεί ως επιστήμονας, ιστορικός, κοινωνιολογικός αναλυτής της Οθωμανικής περιόδου και της συμβολής των Ρωμιών σε αυτή, αφού μέσω των δραστηριοτήτων και των δημοσιεύσεών σας κατάφερα να συνδέσω το παρελθόν με το παρόν της Τουρκίας, να εμπλουτίσω τη γνώση και την κριτική μου σκέψη, την οποία διαρκώς αναζητούν τα Μ.Μ.Ε., μιάς και με καλούν να την εκφράσω εβδομαδιαίως -

Και όλα αυτά χάρις στο ΕΤΕΜ που χαίρει εκτιμήσεως λόγω του προσωπικού σας επιστημονικού / διδακτικού κάματος.»

* * * * *

Α.3. Κρίσεις και απόψεις έγκριτων δημοσιογράφων για τη δράση του Ε.Τ.Ε.Μ..

Στέλιος Κούκος

Δημοσιογράφος

«Η γόνιμη συνεργασία που είχα με τους ανθρώπους που αποτελούν και εμπυχώνουν το ΕΤΕΜ με την αγωνία, τις γνώσεις, την έρευνα και τα αποτελέσματά της φανερώνουν πως το έργο του δεν αποτελεί μια απλή εκπαιδευτική προσπάθεια για την επίτευξη μιας επιστημονικής εργασίας που απλά προσομοιάζει με πραγματικό έργο. Δηλαδή, δεν πρόκειται για μια άσκηση επί χάρτου ή μια απλή επιστημονική παρουσίαση ερευνών, αλλά για πραγματική παρέμβαση και χρήσιμη συμβολή σε έναν δύσκολο και κρίσιμο για την χώρα τομέα.

Η συνέχιση του έργου του ΕΤΕΜ, από τον εμπνευστή του καθηγητή και τους νέους επιστήμονες που το αποτελούν, έχει να προσφέρει πάρα πολλά, σε επιστημονικό επίπεδο, στην επίσημη πολιτική σκηνή αλλά και στην κοινή γνώμη.»

* * * * *

Σωτήριος Κυριακίδης

Δημοσιογράφος ΑΠΕ – ΜΠΕ,

Πρακτορείο 109,4 FM

«Η ανάλυση των ζητημάτων που προκύπτουν στην παγκόσμια γεωπολιτική σκακιέρα μέσα από την κινητικότητα της γείτονος ειδικά τα τελευταία χρόνια και ακόμη πιο συγκεκριμένα μετά από τη χρονιά της απόπειρας πραξικοπήματος που έλαβε χώρα στην Τουρκία, δεν είναι μια εύκολη υπόθεση. Η εκπαιδευτική δράση και η αναλυτική ματιά του Εργαστηρίου Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών του Πανεπιστημίου Πειραιώς ικανοποιεί σε πολύ μεγάλο βαθμό αυτήν την ανάγκη.

Η εκπαίδευση των νέων επιστημόνων της χώρας μας είναι όχι απλά απαραίτητη αλλά θεμελιώδους σημασίας και για αυτό το σκοπό οι αναλύσεις που βρίσκει οποιός ενδιαφέρεται για θέματα Διεθνών Σχέσεων και Στρατηγικής ειδικά σε θέματα Τουρκίας / Ευρασίας είναι ιδιαίτερα πλήρεις, αποτέλεσμα σωστής και οργανωμένης μελέτης και έρευνας. Μοναδική πρόκληση, κατά την

άποψη του υπογράφοντα, η περαιτέρω ανάλυση και διασύνδεση των αναλύσεων με τις εξελίξεις σε όλο το μήκος και το πλάτος των Βαλκανίων. Συγχαρητήρια για τη δουλειά σπουδαστών – μελετητών και μελών ΔΕΠ του Εργαστηρίου του Τμήματος ΔΕΣ».

* * * * *

Μανώλης Κωστίδης

Ανταποκριτής ΣΚΑΪ – ΕΛ.ΤΥΠΟΣ στην
Κωνσταντινούπολη

«Θεωρώ πως το Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών, είναι μια από τις πιο σοβαρές προσπάθειες που γίνονται σε πανεπιστημιακό επίπεδο, για να μπορέσουμε να μελετήσουμε τις περιοχές που ενδιαφέρουν άμεσα την Ελλάδα. Όσες φορές συμμετείχα σε ομιλίες με εντυπωσίασε η εργατικότητα των φοιτητών όπως και τους καθηγητές τους για να δώσουν την εικόνα της Τουρκίας αλλά και της ευρύτερης περιοχής με τον πιο απλό αλλά και ταυτόχρονα αναλυτικό τρόπο. Παράλληλα οι δημοσιεύσεις τους είναι εργαλεία αναλυτικής μελέτης τα οποία σπανίζουν.

Κατά την άποψη μου, το Εργαστήριο αυτό θα πρέπει όχι μόνο να υπάρχει αλλά να ενισχυθεί από κάθε άποψη και να γίνει ένα παράδειγμα και για τα άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Η μελέτη της περιοχής είναι η αρχή για την χάραξη της μελλοντικής εθνικής πολιτικής και στρατηγικής και η προσπάθεια αυτή, συμβάλλει τα μέγιστα.»

* * * * *

Γιάννης Μανδαλίδης

Δημοσιογράφος

«Τα θέματα που αφορούν τις ελληνοτουρκικές σχέσεις βρίσκονται συνεχώς στην πρώτη γραμμή του διπλωματικού και αμυντικού ενδιαφέροντος της Ελλάδας. Παράλληλα, τις τελευταίες δεκαετίες, άρχισε να αναδεικνύεται ως πεδίο αυξημένου διεθνούς ενδιαφέροντος από περιφερειακούς δρώντες ο ευρασιατικός χώρος, τόσο λόγω της ρευστότητας που παρατηρείται στο στρατηγικό προσανατολισμό χωρών που ενδιαφέρουν άμεσα την Ελλάδα, όσο και εξαιτίας της αναβάθμισης στις διεθνείς σχέσεις των θεμάτων που άπτονται της ενεργειακής ασφάλειας. Παρά την προφανώς ζωτική για την Ελλάδα σημασία

τους, η επιστημονική έρευνα και η γνώση μας στους τομείς αυτούς χαρακτηριζόταν από ανεπάρκεια και επιδερμική προσέγγιση, ενώ δεν υπήρχε ερευνητική πραγμάτευσή τους σφαιρικά ως ενιαίο σύνολο. Το κενό αυτό ήλθε να καλύψει με αξιοσημείωτη επιτυχία το Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών του Τμήματος ΔΕΣ του Πα.Πει., το οποίο με τη βαθιά γνώση, εμπειρία και επιστημονική επάρκεια των στελεχών του προσφέρει έργο πολύτιμο στην ερευνητική κοινότητα και τη χώρα.»

* * * * *

Βασίλης Νέδος

Διπλωματικός και αμυντικός συντάκτης της εφημερίδας
«ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

«Η περίοδος πολλαπλών κρίσεων και μεταβολών στον ευρύτερο χώρο συμφερόντων της Ελλάδας, μάλιστα σε μια εποχή παρατεταμένων κρίσεων, έχει αναδείξει όλα αυτά τα τελευταία χρόνια την πραγματική απουσία μιας οργανωμένης επιστημονικής αντίληψης των πραγμάτων. Η επιστημονική εξέταση όλων όσα συμβαίνουν σε σχέση με την Τουρκία και τον Ευρασιατικό χώρο, καλύπτονται σχεδόν ως μανιέρες από πολλαπλές και διασταυρούμενες ειδικότητες, δίχως πραγματική, ουσιαστική εξειδίκευση.

Το Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών Μελετών του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, αποτελεί μια προσπάθεια η οποία προσθέτει στην εκπαίδευση των φοιτητών, αλλά και όλων όσοι είχαν την τύχη να γνωρίσουν το έργο του μέσα από διαφορετικούς διαύλους. Στην τελευταία εκδήλωση του Εργαστηρίου, στην οποία έτυχε να συντονίσω μια συνεδρία για τον ρόλο της ενέργειας στη γεωπολιτική σκακιέρα της Ανατολικής Μεσογείου, είχα την ευκαιρία να διαπιστώσω ιδίως όμμοι το υψηλό επίπεδο των ομιλιών, αλλά και της συζήτησης που ακολούθησε στη συνέχεια.»

* * * * *

B. Το Ε.Τ.Ε.Μ. μέσω των αριθμών

- ❖ **4** Χρόνια λειτουργίας (2015 – 2019)
-

- ❖ **123** Δημοσιεύσεις του Εργαστηρίου
  - ❖ **31** «Ενημερωτικά Σημειώματα»
  - ❖ **22** «Χρονικά Τουρκίας»
  - ❖ **14** «Τετράδια» Αναλύσεων (64 άρθρα)
  - ❖ **4** Αφιερώματα στον Τύπο (24 άρθρα)
  - ❖ **1** Αγγλόγλωσση **Επετηρίδα (Yearbook)** (4 άρθρα)
-

- ❖ **87** Εισηγήσεις στις Επιστημονικές Ημερίδες και Συνέδρια του Εργαστηρίου
  - ❖ **52** από τις εισηγήσεις πραγματοποιήθηκαν από **Δόκιμους Ερευνητές** του Εργαστηρίου
  - ❖ **4** Επιστημονικές **Ημερίδες και Συνέδρια**
-

- ❖ **109** **Δόκιμοι Ερευνητές** εκπαιδεύτηκαν και συμμετείχαν στις δραστηριότητες του Εργαστηρίου

* * * * *

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΓΡ. ΛΑΜΠΡΑΚΗ 126, Τ.Κ. 185 32, ΠΕΙΡΑΙΑΣ
E-mail : etem@unipi.gr, etem.des@gmail.com,
<http://etem.unipi.gr>

etem.des

Etem_Unipi

@ETEM_Unipi

ETEM-UniPi

TES Lab

ISBN: 978-618-83164-7-8

ISBN: 978-618-83164-8-5 (E-Book - PDF)